

**Informacja o realizacji współpracy międzynarodowej
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w 2017 roku**

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Województwo Warmińsko-Mazurskie	5
II. Współpraca w ramach instytucji i organizacji międzynarodowych	23
III. Pozostałe kontakty zagraniczne i wydarzenia realizowane w ramach współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego	29
IV. Społeczny wymiar współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego	48

Stan działań – październik/listopad 2017

Informacja została przygotowana w oparciu o dane Departamentu Współpracy Międzynarodowej oraz materiały przesłane przez inne komórki Urzędu Marszałkowskiego i jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

W S T Ę P

Rok 2017 potwierdził po raz kolejny, że umiejętność funkcjonowania w relacjach międzynarodowych i współpracy z podmiotami z różnych krajów świadczy o sprawności i nowoczesności Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Korzystny klimat współpracy, jaki wytworzył się na przestrzeni ostatnich lat między Warmią i Mazurami a partnerami zagranicznymi sprawia, że podejmowane przez Województwo przedsięwzięcia stanowią istotny element rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Niniejsze opracowanie to zbiór informacji o inicjatywach międzynarodowych, które Województwo podejmowało w 2017 roku we współpracy z różnymi partnerami i na rzecz rozwoju różnych obszarów i dziedzin życia jego mieszkańców.

Wizyty dyplomatów na Warmii i Mazurach

Region Warmii i Mazur posiada bardzo silną i rozpoznawaną markę nie tylko wśród obywateli naszego kraju. Przedstawiciele Województwa przekonują się o tym w licznych kontaktach z reprezentantami różnych państw pełniących misje dyplomatyczne w naszym kraju:

- 3 marca na Zamku w Olsztynie gościła **Ambasador Węgier** Orsolya Zsuzsanna Kovács. Okazją do przyjazdu do Olsztyna było spotkanie promujące wydawnictwo „Pieśni polskie i węgierskie Ferdynanda Gregoroviusa”. Olsztyn był pierwszym miastem, które odwiedziła Ambasador po złożeniu listów uwierzytelniających. W spotkaniu brał udział Marcin Kuchciński, Członek Zarządu Województwa.
- 6 marca Marszałek Województwa Gustaw Marek Brzezina gościł **Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Federacji Rosyjskiej** Siergieja Andriejewa. Spotkanie odbyło się przy okazji obchodów 15-lecia umowy o współpracy między Warmią i Mazurami a Obwodem Kaliningradzkim. W czasie spotkania poruszono kwestię współpracy polsko-rosyjskiej, a także sprawę wykorzystania środków unijnych w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020.
- 11 lipca Marszałek Województwa gościł **Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Republiki Federalnej Niemiec** Rolfa Nikla. Wizyta Ambasadora była okazją do rozmowy na temat współpracy polsko-niemieckiej, ze szczególnym uwzględnieniem partnerstwa na szczeblu samorządowym. Podczas spotkania omówiono następujące kwestie: pogłębienie polsko-niemieckiej współpracy, współpraca samorządów oraz organizacji pozarządowych z partnerami niemieckimi, polsko-niemieckie kontakty gospodarcze oraz aktywna wymiana handlowa Warmii i Mazur z niemieckimi przedsiębiorcami. Ambasadorowi towarzyszył Wojciech Wrzecionkowski, Konsul Honorowy RFN w Olsztynie.
- 2 października wizytę w stolicy regionu złożył **Ambasador Cesarstwa Japonii** Shigeo Matsutomi, dla którego była to pierwsza wizyta w naszym województwie. Spotkanie

z szefem regionu połączone było z udziałem Ambasadora w inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim.

- 17 października doszło do spotkania **Ambasador Republiki Finlandii** z Wicemarszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego Mironem Syczem. Była to pierwsza wizyta Ambasador Hanny Lehtinen w regionie. Oprócz dwustronnych rozmów Ambasador Lehtinen otworzyła wspólnie z Marszałkiem Gustawem Markiem Brzezinem wystawę pt. „Śladami Marszałka Mannerheima” w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej. Spotkanie zostało zorganizowane z inicjatywy Konsula Honorowego Finlandii w Olsztynie, prof. Szczepana Figla.

Samorząd wyróżniony za wsparcie Polonii

Województwo Warmińsko-Mazurskie znalazło się w gronie uhonorowanych samorządów, które w październiku z rąk Marszałka Senatu RP otrzymały okolicznościowe certyfikaty współpracy. Wyróżnienia trafiły do samorządowców podczas uroczystego spotkania podsumowującego akcję „Lato z Polską” – projektu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, który ma na celu podtrzymanie i utrwalenie polskiej tożsamości dzieci i młodzieży żyjących z dala od ojczyzny. Jedną z form realizacji tego założenia są kolonie, obozy, pobyty edukacyjne i warsztaty realizowane w różnych regionach Polski.

Jak podkreślili organizatorzy, kluczowym dla powodzenia akcji było zaangażowanie i wsparcie samorządów lokalnych. Dotychczas blisko 20 tys. młodych Polaków spędziło wakacje w Polsce, a Warmię i Mazury odwiedziły w ramach akcji m.in. dzieci i młodzież polonijna z regionu partnerskiego na Ukrainie – obwodu rówieńskiego.

To jednak nie jedyne akcenty projektów polonijnych współorganizowanych w tym roku przez Samorząd Województwa. O współpracy z rodakami z Rosji, Ukrainy i Kazachstanu można przeczytać w rozdziale I (str. 17-20) i II (str. 31) niniejszego opracowania.

I. Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Województwo Warmińsko-Mazurskie

Współpraca międzynarodowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego prowadzona jest w oparciu o zasady zawarte w Rozdziale 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa. Sejmik województwa uchwała priorytety współpracy zagranicznej, które określają główne cele, kierunki geograficzne współpracy oraz zamiary przystąpienia do międzynarodowych zrzeszeń regionalnych. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego 24 czerwca 2014 roku podjął uchwałę w sprawie przyjęcia Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Województwo Warmińsko-Mazurskie aktualnie ma podpisane umowy o współpracy z dziesięcioma regionami partnerskimi z dziewięciu państw.

1. **Chiny** – Prowincja Heilongjiang
Protokół uzgodnień pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Prowincją Heilongjiang podpisano 18 lutego 2005 r.
2. **Chorwacja** – Żupania Splicko-Dalmatyńska
Umowę o współpracy regionalnej podpisano 5 sierpnia 2012 r.
3. **Dania** – Regionalna Gmina Bornholm
Porozumienie o współpracy podpisano 29 września 2003 r.
4. **Francja** – Departament Côtes d'Armor
Porozumienie o współpracy podpisano 24 czerwca 2000 r.
5. **Niemcy** – Kraj Związkowy Saksonia-Anhalt
List intencyjny o współpracy międzyregionalnej podpisano 3 października 2014 r.
6. **Rosja** – Obwód Kaliningradzki
Porozumienie o współpracy podpisano 19 września 2001 r.
7. **Słowacja** – Województwo Bańsko-Bystrzyckie
Porozumienie o współpracy podpisano 8 lipca 2003 r.
8. **Ukraina** – Obwód Rówieński
Porozumienie o współpracy podpisano 9 grudnia 2003 r.
9. **Włochy** – Autonomiczny Region Vallée d'Aoste
Porozumienie o współpracy podpisano 11 kwietnia 1999 r.
10. **Włochy** – Prowincja Perugia
Umowę o współpracy międzyregionalnej podpisano 27 marca 2009 r. (w trakcie wypowiedzenia)

1. Chiny

Kontakty z chińskimi partnerami Warmia i Mazury prowadzą od 2005 roku. Traktując priorytetowo założenia umowy o strategicznym partnerstwie między Rządem RP a Chińską Republiką Ludową, w ubiegłych latach następowało zacieśnienie współpracy Województwa z Prowincją Heilongjiang.

Oficjalna wizyta delegacji Samorządu Województwa w Prowincji Heilongjiang

W dniach 14-19 czerwca delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego złożyła oficjalną wizytę w Prowincji Heilongjiang. Była to pierwsza wizyta delegacji Województwa w Chinach od 2009 roku. Obok Gustawa Marka Brzezina, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w skład delegacji weszli: Stanisław Bułajewski i Marcin Piwowarczyk, radni Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Głównym celem wizyty był udział w 28. Międzynarodowych Targach Handlowych w Harbinie – największych targach handlowych w Północno-Wschodnich Chinach.

Podczas pobytu w Harbinie delegacja odwiedziła przedsiębiorstwo mleczarskie Harbin Wondersun, gdzie zapoznała się z ofertą branży mleczarskiej z regionu. Tematem rozmów była również współpraca firm z branży przetwórstwa mleka. Delegacja Samorządu spotkała się także z władzami Harbińskiego Uniwersytetu Zwyczajnego (HUZ). Rozmowy dotyczyły nawiązania współpracy akademickiej między HUZ a Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim.

Bardzo ważnym punktem wizyty było spotkanie z Gubernatorem Prowincji, Panem Lu Hao. Poruszono tematy współpracy akademickiej, handlowej oraz kontaktów w zakresie turystyki. Podczas rozmowy Marszałek Brzezina zaprosił Gubernatora do złożenia oficjalnej wizyty na Warmii i Mazurach. Pan Lu Hao wstępnie zadeklarował gotowość do odbycia takiej podróży – najprawdopodobniej na wiosnę 2018 r. Gubernatorowi towarzyszyć mają przedsiębiorcy chętni współpracować z Polską oraz przedstawiciele Komisji ds. rozwoju turystyki Prowincji Heilongjiang.

Oficjalna wizyta delegacji z Prowincji Heilongjiang

26 września w Olsztynie przebywała delegacja z Harbinu. Na jej czele stał Pan Wicegubernator Hao Huilong, a towarzyszyli mu dyrektorzy jednostek organizacyjnych Prowincji: Departamentu Ochrony Środowiska; Agencji ds. Żywności i Leków; Departamentu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miejskiego; Biura Spraw Zagranicznych. Pierwszym punktem wizyty było spotkanie z Dyrekcją Muzeum Warmii i Mazur na temat rewitalizacji i ochrony zabytków. Następnie delegacja spotkała się z Marszałkiem Województwa. Omówiono zakres współpracy i wymieniono się doświadczeniami w dziedzinach biznesu, ochrony środowiska, renowacji zabytków i przetwórstwa mleczarskiego. Goście z Prowincji Heilongjiang poruszyli tematy partnerstwa w oparciu o projekt Nowego Jedwabnego Szlaku oraz potencjalnej współpracy akademickiej uczelni z obu regionów.

2. Chorwacja

Formalna współpraca z Żupanią Splicko-Dalmatyńską rozpoczęła się w 2012 roku, kiedy podpisano umowę o współpracy bilateralnej. Priorytetowymi obszarami wspólnych działań są: kultura, turystyka oraz działalność w ramach Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego. Chorwaccy partnerzy zgłaszają również zainteresowanie współpracą w ramach Sieci Cittaslow (więcej na str. 26).

VI Forum Regionów Chorwacji i Polski

Skuteczną platformą współpracy polsko-chorwackiej są organizowane corocznie fora regionalne. Tegoroczne VI Forum Regionów Chorwacji i Polski odbyło się w Toruniu w dniach 11-14 października. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej oraz Chorwacki Związek Żupanii. Tematyką spotkania były kwestie gospodarcze, w kontekście dotychczasowej oraz przyszłej współpracy między Polską a Chorwacją. Rozmawiano również o współpracy transgranicznej, a także rozwoju branży turystycznej.

W Forum udział wzięli przedstawiciele partnerskiej Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej – zastępca Żupana, Pan Luka Brčić oraz Doradca Wydziału Gospodarki, Funduszy Unijnych i Rolnictwa Żupanii, Pani Anđelka Vuković. Forum objęte zostało honorowym patronatem Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Europejskich Republiki Chorwacji, Ministerstwa Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej, Saboru Republiki Chorwacji, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i Funduszy Unijnych Republiki Chorwacji, Ministerstwa Rolnictwa Republiki Chorwacji, Chorwackiej Izby Gospodarczej.

3. Francja

Intensywne i jedno z najbardziej rozbudowanych kontaktów Województwo Warmińsko-Mazurskie łączy z partnerem francuskim – Departamentem Côtes d’Armor. Porozumienie z tym regionem zawarte zostało w 2000 roku. Głównymi kierunkami współpracy są: kultura, edukacja, wymiana młodzieżowa, sport, rolnictwo, gastronomia, hotelarstwo oraz polityka społeczna. Bieżąca współpraca opiera się na planie pracy na lata 2015-2017.

Polsko-Francuski Komitet Sterujący

W dniach 15-16 lutego w Olsztynie odbyło się doroczne posiedzenie Komitetu Sterującego Współpracy Zdecentralizowanej Departamentu Côtes d’Armor i Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Marszałek Województwa gościł przy tej okazji delegację, której przewodniczył Thibaut Guignard, Wiceprzewodniczący Rady Departamentu Côtes d’Armor ds. administracji, współpracy zdecentralizowanej i partnerstwa europejskiego. Na posiedzeniu podsumowano wydarzenia zrealizowane wspólnie w 2016 roku i omówiono plany na rok 2017. W 2016 roku zrealizowano wspólnie 35 przedsięwzięć. Bezpośrednimi odbiorcami działań było ok. 1000 osób, a pośrednimi ok. 9 tys. osób. Wspólne projekty w większości koordynowane były przez polskich i francuskich partnerów społecznych. Kolejne posiedzenie Komitetu zaplanowane

jest na przełomie stycznia i lutego 2018 roku we Francji i zakończy się podpisaniem Planu pracy na lata 2018-2020.

Współpraca z samorządami lokalnymi

Samorząd Województwa udzielił Powiatowi Ostródzkiemu pomocy finansowej na realizację wymiany młodzieży pomiędzy Liceum Ogólnokształcącym Nr II im. Leona Kruczkowskiego w Morażu i Lycée Saint-Pierre z Saint-Brieuc. 20 uczniów i 2 opiekunów francuskiej szkoły przebywało w województwie w dniach 21-28 kwietnia. Celem realizowanego od 2004 roku projektu jest podnoszenie poziomu kształcenia językowego młodych ludzi, rozwój ich kompetencji językowych i zainteresowań, budowanie trwałych kontaktów i przyjaźni, a także dzielenie się wiedzą przy jednoczesnym poznawaniu regionu.

Otwarcie Centrum Zasobów Europejskich Europ'Armor w Saint Brieuc

W dniach 9-10 maja delegacja Samorządu Województwa wzięła udział w uroczystym otwarciu Centrum Zasobów Europejskich Europ'Armor w Saint-Brieuc. Instytucja powstała z inicjatywy władz Departamentu Côtes d'Armor. Przedstawiciele Warmii i Mazur zaprezentowali stronie francuskiej narzędzia, jakimi Samorząd Województwa posługuje się przy promocji funduszy europejskich, strategię promocji Regionalnego Programu Operacyjnego, działalność Punktów Informacji Funduszy Europejskich w Olsztynie, Elblągu i Ełku, działalność sekretariatów technicznych wybranych programów europejskich oraz założenia organizacji otwartych spotkań promujących wykorzystanie środków europejskich na realizację projektów młodzieżowych.

Wizyty robocze przedstawicieli Rady Departamentu Côtes d'Armor

Wizyty zorganizowano na prośbę strony francuskiej. Samorząd Departamentu Côtes d'Armor przeprowadził zmiany w strukturze organizacyjnej Rady, a efektem zmian było między innymi powołanie na stanowisko do spraw współpracy międzynarodowej nowego dyrektora. Dwudniowa wizyta (10-11 lipca) miała na celu zapoznanie nowego kierownictwa z funkcjonowaniem struktur zaangażowanych we współpracę i omówienie założeń projektów realizowanych w obszarach kultury i edukacji, sportu czy polityki społecznej. Wnioski z podjętych rozmów strony postanowiły wykorzystać w pracach nad kształtem nowego Planu pracy na lata 2018-2020.

Udział przedstawicieli Samorządu Województwa w Święcie Ziemniaka

Pomme de terre en fête to cykliczne wydarzenie promujące produkt lokalny jakim jest ziemniak, organizowane przez gminę Plœuc-l'Hermitage (4 tys. mieszkańców), przyciągające ponad 30 tysięcy odwiedzających. Delegacja Warmii i Mazur, na czele której stanął Zbigniew Pietrzak, przewodniczący Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa, biorąca udział w tegorocznej edycji święta (7-11 września) złożona była z przedstawicieli Samorządu Województwa, Gminy Bartoszyce oraz Lokalnej Grupy Działania „Kraina Drwęc i Pasłęki”. Celem wizyty było nie tylko poznanie „od kuchni” zasad organizowania we Francji wydarzeń o zasięgu regionalnym promujących lokalny produkt (ponad 600 wolontariuszy zaangażowanych jest w przygotowania i przebieg wydarzenia), ale również nawiązanie współpracy bliźniaczej pomiędzy gminami Bartoszyce i Plœuc-l'Hermitage oraz przygotowanie założeń wspólnego

projektu promującego turystykę poprzez lokalną kuchnię, który LGD Pays de Saint-Brieuc zamierza realizować z partnerami z Warmii i Mazur (LGD „Kraina Drwęcy i Pasłęki”) i Rumunii w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (działanie Leader).

Współpraca w zakresie sportu

- **Staż zapasniczy w Côtes d’Armor** (28 lutego-6 marca) – celem projektu było podtrzymanie i rozwinięcie dotychczasowej współpracy sportowej między Departamentem Côtes d’Armor a Województwem. Podczas stażu zawodnicy brali udział w Mistrzostwach Bretanii w zapasach w stylu celtyckim. W projekcie udział wzięły również reprezentacje z Anglii, Francji, Austrii, Islandii, Włoch.
- **Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej U13 Guerledan** we Francji (8-12 czerwca) – udział drużyn UKS „Naki” (awansowała do fazy pucharowej turnieju) oraz Olsztyńskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Piłki Nożnej „CZEREŚ” (zakwalifikowała się do ćwierćfinałów). Zespół Laudeac Pays de Guerledan, goszczący zawodników UKS „Naki”, potwierdził przyjazd do Polski na turniej organizowany w 2018 r. oraz zaprosił zespół „Naki” na turniej organizowany w 2018 r. we Francji. Natomiast drużyna Stowarzyszenia „CZEREŚ” zdobyła nagrodę fair play turnieju.
- **Międzynarodowy staż judo** 7-osobowej reprezentacji Towarzystwa Sportowego „Gwardia” w Côtes d’Armor, który odbył się w dniach 16-25 sierpnia.

Współpraca w zakresie polityki społecznej

W dniach 18-23 czerwca odbyła się wizyta studyjna delegacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego, której głównym celem było zapoznanie się z działaniami podejmowanymi we Francji na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób starszych.

Wizyta rozpoczęła się spotkaniem z reprezentantami Rady Departamentu Côtes d’Armor, podczas której nastąpiła prezentacja polityki społecznej Departamentu wobec osób starszych. W ciągu kolejnych dni odbywały się wizyty studyjne w podmiotach, prowadzących działania na rzecz osób starszych. Podczas wizyt strona polska miała możliwość zapoznania się z różnymi formami wsparcia seniorów. Były to m.in.: Ośrodek Pobytu Dziennego – prowadzony przez Federację ADMR w Plerin, serwis usług telemedycznych w Plouha, Związek Gmin ze wspólną administracją Leff Armor Communauté ESAT Les Chatelets, dom opieki nad osobami starszymi – EHPAD.

Ponadto przedstawiciele delegacji wzięli udział w posiedzeniu Komisji Rady Departamentu Côtes d’Armor, składającej się z radnych, dyrektorów, kierowników wydziałów odpowiedzialnych m.in. za budżet, funkcjonowanie samorządu oraz współpracę międzynarodową.

Współpraca w zakresie promocji żywności naturalnej, tradycyjnej, lokalnej i regionalnej – projekt „Miasteczko Smaku”

W 2017 roku kontynuowano rozmowy pomiędzy Radą Departamentu Côtes d’Armor, Izbą Rzemieślniczą Côtes d’Armor i Województwem Warmińsko-Mazurskim na temat działań

i projektów planowanych do realizacji pomiędzy Samorządem Województwa a Izbą Rzemieślniczą Côtes d'Armor we Francji, w szczególności w zakresie utworzenia w województwie „Miasteczka Smaku”. Głównym partnerem w tym projekcie miała być Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Olsztynie. Jednak ze względu na odmienne przepisy prawne i finansowe, na obecną chwilę nie znaleziono możliwości utworzenia „Miasteczka Smaku” w naszym województwie, o czym poinformowano stronę francuską.

4. Niemcy

Województwo Warmińsko-Mazurskie współpracuje z niemieckim Krajem Związkowym Saksonia-Anhalt od roku 2007. Formalne kontakty nawiązano w 2014 roku po podpisaniu listu intencyjnego. Główne obszary wspólnych działań to rolnictwo i ochrona środowiska.

Wizyta robocza przedstawiciela Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt

W lipcu z wizytą roboczą do Olsztyna przyjechał Pana Mathias Willenbockel, pracownik Ministerstwa Środowiska, Rolnictwa i Energii w Saksonii-Anhalt. Podczas pobytu zorganizowane zostały spotkania w Urzędzie Marszałkowskim, podczas których zostały omówione bieżące sprawy dotyczące dalszej współpracy między regionami, m.in.:

- wizyta w Województwie Warmińsko-Mazurskim Pani prof. dr Claudii Dalbert, Ministra Środowiska, Rolnictwa i Energii Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt;
- chęć nawiązania współpracy między gminą Wydminy a miastem Arendsee;
- udział przedstawicieli Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w regionalnych dożynkach Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt w Magdeburgu;
- udział przedstawicieli Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt w wojewódzkich dożynkach;
- ewentualny udział delegacji niemieckiej w targach Energy w Expo Mazury (29-30 listopada), które poświęcone są tematyce odnawialnych źródeł energii i energetyce prosumenckiej;
- obchody 20-lecia partnerstwa między Welskim Parkiem Krajobrazowym a Parkiem Krajobrazowym Drömling, które przypada w roku 2018.

Warmia i Mazury na Dożynkach w Magdeburgu

W dniach 16-17 września przedstawiciele Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięli udział w XXIII regionalnych dożynkach Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt w Magdeburgu. W święcie plonów w ramach „wioski europejskiej”, swoją ofertę turystyczną i gospodarczą promowały regiony partnerskie z Polski, Litwy i Łotwy. Już po raz siódmy podczas magdeburgskich dożynek Warmia i Mazury zaprezentowały swoje walory przyrodniczo-turystyczne, rolnicze oraz dziedzictwa kulinarnego. Stoisko Warmii i Mazur cieszyło się dużym zainteresowaniem nie tylko wśród zwiedzających, ale również gospodarzy uroczystości. Odwiedzili je m. in. Pan dr Reiner Haseloff, Premier Saksonii-Anhalt oraz Pani prof. dr Claudia Dalbert, Minister Środowiska, Rolnictwa i Energii Saksonii-Anhalt, którzy osobiście podziękowali za reprezentację Warmii i Mazur podczas święta plonów w Magdeburgu. Tegoroczne regionalne dożynki Saksonii-Anhalt odwiedziło 36 tysięcy gości.

Delegacji Samorządu Województwa towarzyszyli przedstawiciele gminy Wydminy, którzy spotkali się z burmistrzem miasta Arendsee. Wizyta miała na celu omówienie głównych kierunków przyszłej współpracy.

Współpraca Welskiego Parku Krajobrazowego

W dniach 9-15 lipca na terenie Parku Krajobrazowego Naturpark Drömling już po raz trzynasty odbyła się wymiana młodzieży o charakterze edukacyjno-przyrodniczym w ramach Polsko-Niemieckich Studyjnych Spotkań Przyrodniczych Młodzieży. W wydarzeniu udział wzięli uczniowie z terenu Welskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku Krajobrazowego Naturpark Drömling, którzy w poprzednim roku brali udział w licznych konkursach o tematyce przyrodniczej, a w szczególności w konkursie Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski. Spotkanie uczniów z obu krajów, oprócz aspektu edukacyjno-przyrodniczego, daje możliwość poznania języka i kultury kraju sąsiada. Wymiany organizowane są corocznie naprzemiennie na terenie obu współpracujących Parków. Tegoroczna wymiana otrzymała dofinansowanie z Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

5. Rosja

Współpraca z Obwodem Kaliningradzkim FR realizowana jest na podstawie Porozumienia o współpracy między Województwem Warmińsko-Mazurskim RP i Administracją Obwodu Kaliningradzkiego FR z 2001 roku oraz Planu Pracy na lata 2017-2019.

Jubileusz 15-lecia podpisania Porozumienia o współpracy między Województwem Warmińsko-Mazurskim i Administracją Obwodu Kaliningradzkiego

5 marca w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego odbył się koncert Kaliningradzkiej Obwodowej Orkiestry Instrumentów Ludowych. Artyści zaprezentowali tradycyjną muzykę rosyjską i światową oraz muzykę filmową. W repertuarze znalazły się m.in. „Taniec chochlików” Antonio Bazziniego, i jeden z najbardziej znanych romansów rosyjskich – „Oczy czornyje”.

W czasie koncertu Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Gubernator Obwodu Kaliningradzkiego otrzymali „Proporce Dobrego Sąsiedztwa” za 15 lat dobrej współpracy dwustronnej. Organizatorem przedsięwzięcia było Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód, oddział w Olsztynie, przy wsparciu Samorządu Województwa.

Uroczystości w Braniewie

Złożenie kwiatów na Cmentarzu żołnierzy radzieckich i pod pomnikiem gen. Andersa odbyło się 29 kwietnia. Organizatorem tego wydarzenia był Rząd Obwodu Kaliningradzkiego FR. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz samorządów lokalnych, a także delegacja rosyjska z p.o. Gubernatora Antonem Alichanowem na czele. Oprócz przedstawicieli administracji w uroczystości brali również udział motocykliści, weterani, uczniowie i dziennikarze z Obwodu Kaliningradzkiego i Polski.

VII Międzynarodowe Forum Regionów Partnerskich Obwodu Kaliningradzkiego.

7 czerwca delegacja Samorządu Województwa, na czele z Wicemarszałek Województwa Wioletą Ślaską-Zyśk uczestniczyła w 7. edycji Międzynarodowego Forum Regionów Partnerskich Obwodu Kaliningradzkiego organizowanego przez Agencję ds. Kontaktów Międzynarodowych i Międzyregionalnych Rządu Obwodu Kaliningradzkiego FR.

To międzynarodowe wydarzenie zgromadziło liczne delegacje regionów partnerskich obwodu, m.in. z Litwy, Polski, Szwecji, Niemiec, Holandii, Belgii, Austrii, Łotwy oraz Zjednoczonych Emiratów Arabskich. W ramach Forum zorganizowano cztery okrągłe stoły, które dotyczyły praktycznych aspektów współpracy regionalnej, digitalizacji biznesu, regionalnych aspektów realizacji celów Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz udziału społeczeństwa w rozwoju obszarów miejskich.

Współpraca w zakresie turystyki

Bogaty kalendarz imprez turystycznych ujęto w Plan współpracy w obszarze turystyki pomiędzy Departamentem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Ministerstwem Kultury i Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego FR na lata 2017-2019.

Działania zrealizowane w 2017 r.:

- W dniach 16-19 marca region Warmii i Mazur uczestniczył w **29. edycji Targów Sportów Wodnych i Rekreacji WIATR i WODA w Warszawie**. Jest to największa i najstarsza impreza wystawiennicza branży sportów wodnych i rekreacji w Polsce. Podczas targów swoje produkty prezentowało ponad 400 firm oferujących sprzęt i akcesoria ze wszystkich dziedzin aktywnego wypoczynku i sportów związanych z wodą: żeglarstwa, jachtingu motorowego, kajakarstwa czy nurkowania. Bogatą ofertę produktową prezentowały liczne podmioty z Warmii i Mazur: Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna, Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK w Olsztynie, Elbląski Klaster Turystyczny, Centrum Promocji i Informacji Turystycznej w Giżycku. Do stoiska Warmii i Mazur zaproszeni zostali partnerzy z obwodu kaliningradzkiego. Dużym zainteresowaniem zwiedzających cieszyła się oferta produktów regionalnych: Kraina Kanału Elbląskiego, spływ kajakowy rzeką Krutynią, Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, wypoczynek na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich, wypoczynek rodzinny, jak również w gospodarstwach agroturystycznych. Dużo pytań dotyczyło możliwości uzyskania wiz do Federacji Rosyjskiej, żeglugi na akwenie Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, a także spływów kajakowych rzekami: Łyna – Ława – Pregoła.
- W dniach 14-16 marca w Moskwie odbyła się kolejna edycja **Międzynarodowych Targów Turystycznych MITT „Podróże i turystyka”**. W imprezie targowej uczestniczyło ponad 1200 wystawców ze 120 państw. To jedna z pięciu najważniejszych imprez targowych na świecie. Od dziewięciu lat w ramach wymiany partnerskiej Województwo Warmińsko-Mazurskie jest obecne w Moskwie na stoisku Obwodu Kaliningradzkiego. Celem obecności na MITT jest partnerska promocja potencjału turystycznego sąsiadujących ze sobą regionów. Targowa prezentacja jest sposobem zachęcenia turystów ze stolicy i głębi kraju do skorzystania

z wypoczynku na terenie Obwodu Kaliningradzkiego z możliwością wyjazdu na Warmię i Mazury. Dużym zainteresowaniem zwiedzających cieszyła się prezentowana oferta produktów regionalnych: spływ kajakowy Rzeką Krutyń, Kanał Elbląski, wypoczynek na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich, Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, możliwości żeglugi na akwenie Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego. Mieszkańcy Federacji Rosyjskiej są zainteresowani głównie wypoczynkiem aktywnym: kajakami, żeglarstwem, wędkarstwem, korzystaniem z obiektów SPA&Welles, a także zwiedzaniem miejsc historycznych. Dużo pytań dotyczyło możliwości uzyskania wiz do Polski.

- W dniach 7-8 kwietnia w Kaliningradzie **branża turystyczna Warmii i Mazur uczestniczyła w tradycyjnie odbywających się wiosennych warsztatach**. Region reprezentowało 15 podmiotów: touroperatorzy, hotelarze, przedstawiciele instytucji i organizacji turystycznych. Delegacji przewodniczyła Wicemarszałek Województwa Wioletta Śląska-Zyśk, która była gościem ówczesnego Konsula Generalnego RP w Kaliningradzie Marcina Nosala. Rozmowa poświęcona była wymianie turystycznej między regionami. Wicemarszałek spotkała się również z Andriejem Jermakiem Ministrem Kultury i Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego. Przedmiotem rozmowy była realizacja działań wynikających z „Programu współpracy w obszarze turystyki pomiędzy Departamentem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego a Ministerstwem Kultury i Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego na lata 2017-2019”. Minister Andriej Jermak dużo uwagi poświęcił przygotowaniom Obwodu Kaliningradzkiego do Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w 2018 roku na terenie Federacji Rosyjskiej. Oprócz tradycyjnych rozmów „przy stolikach” wystawcy i goście zaproszeni zostali na degustację produktów regionalnych, którą przygotował Elbląski Klaster Turystyczny.
- W dniach 21-23 kwietnia **na terenie Warmii i Mazur z wizytą roboczą przebywał Pan Andriej Jermak, Minister Kultury i Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego**. Celem wizyty było omówienie wspólnych przedsięwzięć podczas rozmowy z Wicemarszałek Wiolettą Śląską-Zyśk. Program pobytu obejmował również prezentację wybranych obiektów hotelarskich na terenie naszego województwa.
- W dniach 7-9 maja odbył się **VII Międzynarodowy Rajd Motocyklowy Olsztyn-Kaliningrad**. W imprezie uczestniczyło ponad 80 motocyklistów z Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego. Tradycyjnie region Warmii i Mazur reprezentował klub „Skrzydła Warmii”. Głównym założeniem rajdu jest popularyzacja turystyki motocyklowej, a także poznawanie atrakcji i walorów turystycznych sąsiadujących regionów.
- 20 maja odbył się **XVI Międzynarodowy Rajd Rowerowy o Puchar Konsula Generalnego RP w Kaliningradzie**. Organizatorami rajdu były władze Powiatu Kętrzyńskiego, a także Prawdńskiego Okręgu Miejskiego. W rajdzie udział wzięło blisko 80 rowerzystów z Polski i Federacji Rosyjskiej. Łącznie uczestnicy mieli do pokonania dystans 45 km. Celem imprezy jest popularyzacja turystyki rowerowej, a także propagowanie i rozwój współpracy przygranicznej. W rajdzie uczestniczyła młodzież oraz przedstawiciele władz Okręgu Miejskiego Prawdinska, Czerniachowska, Miejskiego Okręgu Miasta Kaliningrad, Powiatu

Kętrzyńskiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sekcja Klubu Turystyki Rowerowej 4R przy PTTK w Olsztynie, a także reprezentacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Oficjalne otwarcie rajdu odbyło się na placu szkolnym w Prawdinsku, gdzie nastąpił start do pierwszego etapu. Granicę pomiędzy Polską a Obwodem Kaliningradzkim uczestnicy rajdu przekroczyli na przejściu Żeleznodorożnyj-Michałkowo, które specjalnie w tym celu zostało uruchomione przez służby graniczne. Po odprawie z Michałkowa do Barcian, na odcinku 12 km, został zorganizowany wyścig o Puchar Konsula Generalnego RP w Kaliningradzie.

- W dniach 27-28 maja odbyła się **III edycja Rajdu Rowerowego Szlakami Warmii i Mazur**. W tym roku tematem przewodnim imprezy była postać Mikołaja Kopernika. W Rajdzie uczestniczyło 54 rowerzystów, w tym 16 cyklistów ze Stowarzyszenia Kaliningrad-Olsztyn-Świnoujście z Obwodu Kaliningradzkiego. Miejscem docelowym rajdu był Lidzbark. Trasa rajdu wiodła wyznaczonymi ścieżkami przyrodniczymi dwóch parków krajobrazowych: Górznięsko-Lidzbarskiego i Welskiego w pobliżu jezior Lidzbarskiego, Piasecznego, Rumianego i Kiełpińskiego. Zainteresowani mogli wykazać się swoją znajomością z życia Mikołaja Kopernika, a także idei miasteczek sieci Cittaslow. Organizatorem rajdu rowerowego był Klub Turystyki Rowerowej 4R Oddziału Warmińsko-Mazurskiego PTTK w Olsztynie, samorząd Lidzbarka, przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- 8 czerwca odbyła się kolejna **edycja Międzynarodowego Spływu Kajakowego Łyna-Ława**. Jego organizatorami są: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Duma Obwodu Kaliningradzkiego, Starostwo Powiatowe w Bartoszycach, administracja rejonu Prawdinsk oraz Stowarzyszenie Samorządowców Przygranicznych Euroregionu Łyna-Ława. Cel imprezy to propagowanie i rozwój współpracy transgranicznej, promocja walorów turystycznych rzeki Łyny-Ławy po obu stronach granicy polsko-rosyjskiej, popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie turystyki kajakowej oraz integracja środowisk samorządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego. W tegorocznym spływie uczestniczyło ponad 130 sympatyków kajakarstwa, głównie samorządowcy, przedstawiciele instytucji i organizacji, a także młodzież sąsiadujących ze sobą regionów.
- **VIII Międzynarodowe Regaty o Puchar Trzech Marszałków** (29 czerwca-9 lipca) – pomorskiego, kaliningradzkiego i warmińsko-mazurskiego na wodach Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego. Jest to impreza cykliczna, odbywająca się od 2007 r. Celem regat jest rozwój turystyki wodnej na Zalewie Wiślanym/Kaliningradzkim, integracja środowisk żeglarskich oraz zacieśnianie współpracy z Obwodem Kaliningradzkim FR. Regaty są też elementem promocji Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70, przebiegającej przez Zalew Wiślany/Kaliningradzki. Tegorocznym partnerem wiodącym był Obwód Kaliningradzki, wspierany przez Województwo Warmińsko-Mazurskie i Województwo Pomorskie. Wszystkie trasy wyścigów miały miejsce na wodach Obwodu Kaliningradzkiego. Regaty zorganizowane zostały w dwóch etapach: regaty dzieci i młodzieży do 15 roku życia (uczestniczyło 45 osób) oraz regaty dorosłych żeglarzy (uczestniczyło 70 jachtów z załogami z Federacji Rosyjskiej, Polski, Litwy i Niemiec).

- **Warsztaty na rzecz rozwoju międzynarodowych dróg wodnych** (4-5 sierpnia) – celem warsztatów, które zostały zrealizowane w Kaliningradzie i Gwardiejsku, było przedstawienie stanu bieżącego międzynarodowych dróg wodnych, m.in. Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70 i Międzynarodowej Drogi Wodnej E 40 oraz omówienie ich funkcjonowania i możliwości aktywizacji gospodarczej na przyszłość. W warsztatach udział wzięli przedstawiciele Federacji Rosyjskiej, Polski i Litwy. W trakcie warsztatów zawiązała się międzynarodowa grupa robocza, która będzie pracowała nad wspólnym projektem, związanym z rozwojem międzynarodowych dróg wodnych i propagowaniem szeroko pojętej turystyki wodnej.
- W dniach 7-9 września przedstawiciele Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięli udział w **XVIII Międzynarodowych Targach Medycznych Medycyna i Kosmetologia**. W tym międzynarodowym wydarzeniu uczestniczyli wystawcy z Polski, Rosji, Litwy, Niemiec i Białorusi. Udział w targach stanowi istotny element rozwoju regionalnej polityki zdrowotnej regionu Warmińsko-Mazurskiego oraz transgranicznej współpracy z Obwodem Kaliningradzkim. Długi okres wymiany wiedzy i doświadczeń z zakresu ochrony zdrowia doprowadził do zacieśnienia stosunków partnerskich pomiędzy różnymi środowiskami medycznymi obu regionów. Potencjalni pacjenci pytali o zakres usług prowadzonych przez polskie szpitale, możliwość i sposób kontaktu oraz ceny procedur. Po informacje zgłaszali się również lekarze, którzy już współpracują ze szpitalami z województwa bądź chcieliby nawiązać taką współpracę. Na stoisku prezentowana była również oferta obiektów hotelarskich Spa&Wellness naszego regionu. Oferta ta jest kierowana głównie do mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego, którzy będą chcieli skorzystać z wypoczynku na terenie naszego województwa w okresie odbywających się w Kaliningradzie Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w 2018 r.
- W dniach 19-20 października po raz kolejny Kaliningrad był gospodarzem **jesiennych warsztatów**. Tematami wiodącymi spotkania była prezentacja oferty noworocznej 2017/2018 oraz omówienie działań związanych z trwającymi przygotowaniem do Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej – Rosja 2018. Region Warmii i Mazur reprezentowało 9 podmiotów – głównie touroperatorzy, hotelarze, a także przedstawiciele instytucji i organizacji turystycznych. Delegacja Województwa uczestniczyła również w spotkaniu z Panem Marcinem Nosalem, ówczesnym Konsulem Generalnym RP w Kaliningradzie. Przedmiotem spotkania było omówienie przedsięwzięć i działań realizowanych w obszarze turystyki i sportu we współpracy z Obwodem Kaliningradzkim, a także przygotowań do wspomnianych Mistrzostw. Organizatorem przedsięwzięcia był Polski Klub Turystyczny w Kaliningradzie, przy wsparciu Zagranicznego Ośrodka POT w Moskwie.
- **Grand Prix Zalewu Wiślanego** – wydarzenie podsumowujące rok żeglarski 2017 r., które odbyło się w Elblągu 3 listopada. Jest to tradycyjne już podsumowanie sezonu żeglarskiego na Zalewie Wiślanym/Kaliningradzkim z udziałem żeglarzy polskich i rosyjskich. Każdego roku na Zalewie odbywa się ok. 12-14 regat żeglarskich. Najlepsi żeglarze otrzymują Puchary Grand Prix fundowane przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

- **Żeglarski Puchar Bałtyku Południowego** – podsumowanie roku żeglarskiego 2017, które odbyło się w Elblągu 2 grudnia. Jest to tradycyjne już podsumowanie sezonu żeglarskiego na wodach południowego Bałtyku z uwzględnieniem Zalewu Wiślanego, zgodnie z treścią podpisanej w 2013 roku Deklaracji objęcia patronatem Żeglarskiego Pucharu Bałtyku Południowego, pomiędzy województwami: warmińsko-mazurskim, pomorskim i zachodniopomorskim. W spotkaniu biorą udział przedstawiciele środowisk żeglarskich trzech województw oraz żeglarze z Obwodu Kaliningradzkiego.

Współpraca w zakresie zdrowia

- **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie**
 - Leczenie szpitalne i ambulatoryjne pacjentów z terenu Obwodu Kaliningradzkiego, także na podstawie dwustronnych umów z rosyjskimi jednostkami ochrony zdrowia (klinika Medexpert). Dodatkowo prowadzone są turnusy rehabilitacyjne oraz diagnostyka.
 - Stała współpraca ze Stowarzyszeniem Dzieci Chorych na Cukrzycę z Kaliningradu w zakresie prowadzenia okresowych badań okulistycznych i laboratoryjnych dla podopiecznych Stowarzyszenia.
 - Wizyty studyjne lekarzy i diagnostów laboratoryjnych z placówek medycznych z Federacji Rosyjskiej (m.in. Obwodowy Szpital Dziecięcy w Kaliningradzie, Klinika Medexpert w Kaliningradzie).
- **Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce**
 - 16 maja odbyło się spotkanie z przedstawicielami firmy Medexpert. Goście zwiedzili szpital, zapoznali się z działalnością szpitala, prowadzonymi zabiegami, stosowanymi metodami w leczeniu chorób w szczególności alergologicznych.
 - W dniach 7-9 września odbyły się spotkania z partnerami Medexpertu, Info-Vity, MedLuksu i Sanatorium Ortopedycznego w Pioniersku w Kaliningradzie w ramach XVIII Międzynarodowych Targów Medycyna i Kosmetologia. Spotkania miały na celu poszerzenie współpracy i omówienie planów na przyszłość. Przedstawiona została oferta szpitala dla potencjalnych pacjentów z Obwodu Kaliningradzkiego.
- **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie**
 - W dniach 7-9 września przedstawiciel szpitala wziął udział w wyżej opisanych XVIII Międzynarodowych Targach Medycyna i Kosmetologia. Celem udziału była prezentacja świadczonych przez Szpital usług medycznych. Coroczny udział przedstawiciela szpitala w tym wydarzeniu sprawia, iż zwiększa się liczba pacjentów rosyjskich korzystających z badań diagnostycznych i hospitalizacji, głównie dzięki nawiązanej kilka lat temu współpracy z Centrum Medycznym Medexpert w Kaliningradzie.

Współpraca w zakresie polityki społecznej

W dniach 25-27 października w Województwie odbyło się posiedzenie **Komisji ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.**

Pierwszego dnia członkowie Komisji spotkali się ze Starostą Mrągowskim w celu omówienia kwestii dotyczących współpracy służb zatrudnienia z lokalnymi władzami. Ponadto delegacja wizytowała Centrum Handlowe „Fabryka”. Na posiedzeniu Podkomisji ds. Rynku Pracy, przedstawiciele strony polskiej zaprezentowali sytuację na rynku pracy województw: warmińsko-mazurskiego i podlaskiego, jak również funkcjonowanie w Polsce Zakładowego Funduszu Socjalnego.

Natomiast członkowie Podkomisji ds. Polityki Socjalnej w tym samym czasie wizytowali placówki społeczne na terenie powiatu mrągowskiego i piskiego, tj.: Środowiskowy Dom Samopomocy w Mrągowie, Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych, Dom Dla Dzieci Towarzystwa „Nasz Dom” w Mrągowie oraz Dom Pomocy Społecznej Ewangelickim Domu Opieki ”BETEZDA” w Ukcie.

Trzeciego dnia odbyło się wspólne posiedzenie całej Komisji, podczas którego omówiono plan pracy na rok 2018 oraz wyznaczono tematy obrad na posiedzenie w Obwodzie Kaliningradzkim w dniach 6-8 grudnia.

Współpraca i wsparcie Polonii

- **XVI Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku** (26-28 maja) – to od lat jedno z największych polonijnych wydarzeń kulturalnych. Co roku bierze w nim udział ponad 100 uczestników, m.in. młodzież i dzieci polskiego pochodzenia. Głównym organizatorem imprezy jest Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od lat wspiera organizację tego wydarzenia i działania polonijnych organizacji w Obwodzie Kaliningradzkim. Celem przedsięwzięcia jest przybliżenie kultury polskiej, propagowanie zachowań tolerancji wobec innych kultur, promocja regionu Warmii i Mazur oraz Polski wśród Polonii i mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego. Odbiorcami projektu jest głównie społeczność polonijna z Kaliningradu, Czerniachowska, Ozierska, Gusiewa, Bałtyjska, Poleska i Znamieńska. Samorząd Województwa przekazał również upominki dla młodzieży polonijnej zrzeszonej w „Domu Polskim” im. Fryderyka Chopina.
- **Współpraca szkół**
W czerwcu Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Bartoszykach gościł dzieci i młodzież z Obwodu Kaliningradzkiego, w ramach projektu wymiany młodzieży, który realizowany był przez bartoszycką szkołę oraz Stowarzyszenie „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku. Program pobytu rosyjskich gości wypełniony był szeregiem atrakcji i zajęć dydaktyczno-integracyjnych (lekcje języka polskiego, zajęcia sportowe, taneczne i strzeleckie). Młodzież miała również okazję zwiedzić Bartoszyce oraz Lidzbark Warmiński. Ponadto Rosjanie gościli w Nadleśnictwie Bartoszyce, gdzie poznali walory przyrodnicze naszego regionu, spacerowali ścieżką dydaktyczną słuchając opowieści towarzyszących im polskich leśników. Organizowana od kilku lat inicjatywa ZSP nr 2 w Bartoszykach i polonijnego stowarzyszenia pozwala na integrację polskiej i rosyjskiej młodzieży, a także na przełamanie barier kulturowych, społecznych i językowych. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Starostwa Powiatowego w Bartoszykach.

- **Obóz edukacyjno-krajoznawczy „Wakacje z językiem polskim”** (19-24 lipca) – Samorząd Województwa włączył się w organizację obozu edukacyjno-krajoznawczego, którego organizatorami było Stowarzyszenie Polonijne „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku oraz Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Obóz zorganizowano w Ośrodku Rzemiosł Tradycyjnych. Tradycyjnie już program „Wakacji z językiem polskim” wypełniony został szeregiem atrakcji i zajęć dydaktycznych. Goście uczestniczyli w lekcjach języka polskiego oraz zajęciach w Ośrodku Rzemiosł Tradycyjnych. Młodzież miała również okazję zwiedzić Węgorzewo, Park Etnograficzny nad Węgorapą oraz Wilczy Szaniec.
- **X Forum Organizacji Polonijnych Obwodu Kaliningradzkiego** (28-29 października) – organizatorem przedsięwzięcia było Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku, przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i Konsulatu Generalnego RP w Kaliningradzie. Celem Forum było propagowanie kultury polskiej w środowiskach polonijnych poprzez język, muzykę, literaturę, jak również integracja Polonii Obwodu Kaliningradzkiego.

Współpraca parków krajobrazowych

Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej zorganizował seminarium pn. **„Znaczenie zrównoważonego wykorzystania zasobów przyrodniczych dla współpracy transgranicznej“**, w którym uczestniczyli polscy i rosyjscy samorządowcy, służby ochrony przyrody, leśnicy, działacze organizacji pozarządowych, dziennikarze.

Projekty inwestycyjne

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie planuje realizację inwestycji pod nazwą **„Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 512 wraz z budową przeprawy mostowej na rzece Łynie w miejscowości Bartoszyce”** w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 w procedurze DIP (Duży Projekt Infrastrukturalny). Prace nad realizacją projektu toczą się od roku 2014. W 2017 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie złożył pełną aplikację projektową wraz z kompletem wymaganych załączników, która jest obecnie weryfikowana przez Wspólny Sekretariat Techniczny. Udział finansowy w realizację projektu wnoszą również Gmina Miejska Bartoszyce i Powiat Bartoszycki, natomiast partnerem po stronie rosyjskiej jest Administracja Okręgu Miasta Gusiew, Obwód Kaliningradzki. Zakres projektu po stronie polskiej (Bartoszyce) obejmuje budowę nowej drogi, budowę mostu na rzece Łynie, rozbudowę ulicy Poniatowskiego w Bartoszycach. Zakres projektu po stronie rosyjskiej (Gusiew) obejmuje przebudowę ulic w Gusiewie, w tym remont nawierzchni, chodników, ścieżek rowerowych i oświetlenia.

6. Ukraina

Współpraca między Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego a Obwodem Rówieńskim realizowana jest na podstawie porozumienia o współpracy podpisanego w dniu 9 grudnia 2003 r. Główne obszary współpracy to m.in.: transfer doświadczeń samorządowych,

współpraca kulturalna, turystyczna, zdrowotna, ochrona środowiska.

Obustronne wizyty przedstawicieli Regionów

- W lipcu Sylwia Jaskulska, Członek Zarządu Województwa wspólnie z przedstawicielami Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie oraz Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich wzięła udział w wizycie studyjnej w Obwodzie Rówieńskim. W czasie wizyty poruszono tematy związane z przyszłymi planami współpracy z zakresu ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulinarnego i historycznego.
- We wrześniu delegacja Samorządu Województwa, na czele z szefem regionu, złożyła oficjalną wizytę w Obwodzie Rówieńskim. Była to pierwsza wizyta Marszałka Gustawa Marka Brzezina w ukraińskim regionie. W trakcie wizyty poruszono tematy związane z utworzeniem grup roboczych (m.in. do spraw turystyki i samorządności), wykorzystaniem regionalnego lotniska w Szymanach, kontynuacją współpracy w zakresie zdrowia (wspólne warsztaty, wymiana doświadczeń oraz szkolenia). Omówiono również kwestie związane ze współpracą w zakresie ochrony środowiska. Ponadto przekazane zostały wzorce dotyczące funkcjonowania samorządu terytorialnego, zarządzania w administracji publicznej oraz dyskutowano o współpracy z mniejszościami narodowymi. Nie zabrakło też wizyty w Rówieńskim Obwodowym Szpitalu Dziecięcym.

Aktywność radnych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego

- Wspólne posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Stałej Komisji ds. Samorządu Lokalnego, Rozwoju Terytorialnego i Integracji Europejskiej Rówieńskiej Rady Obwodowej odbyło się w Równem w dniach 28 czerwca – 1 lipca. Podczas spotkania w dniu 30 czerwca podpisano Plan współpracy Sejmiku Województwa z Radą Obwodu Rówieńskiego na lata 2017-2018.
- 17 listopada delegacja radnych z Ukrainy uczestniczyła w posiedzeniu Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa.

Współpraca w zakresie kultury i edukacji

- Wrześniowa oficjalna wizyta Marszałka Województwa w Obwodzie Rówieńskim była także okazją do udziału w **XVIII Dniach Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie** (28-30 września) – na które delegację Samorządu Województwa zaprosił organizator przedsięwzięcia – Towarzystwo Kultury Polskiej im. W.S Reymonta na Rówieńszczyźnie. Uroczyste otwarcie Dni Kultury Polskiej odbyło się w Miejskim Domu Kultury w Równem. Wzięło w nim udział ponad 300 osób. Zebrani goście, wśród których był m.in. przedstawiciel Konsulatu Generalnego RP w Łucku oraz władze Obwodu Rówieńskiego, mogli obejrzeć występy młodzieżowych oraz dziecięcych grup tanecznych i wokalnych skupionych w Towarzystwie Kultury Polskiej. Gwiazdą wieczoru był zespół z Olsztyna – „Czerwony Tulipan”. Towarzystwo Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie powstało w 1993 roku. Od tego czasu organizuje życie tamtejszych Polaków poprzez imprezy kulturalne z okazji polskich

i ukraińskich świąt narodowych. Samorząd Województwa od lat włącza się w organizację Dni Kultury Polskiej.

- **VIII Międzynarodowy Festiwal Radiowo-Telewizyjny „Kalinowe Mosty”** zorganizowany został przez Olsztyński Oddział Związku Ukraińców w Polsce oraz Rówieńską Obwodową Państwową Kompanię Radiowo-Telewizyjną w dniach 4-10 czerwca. W ramach Festiwalu odbyło się szereg spotkań, podczas których omówiono zagadnienia dotyczące mniejszości narodowych. W organizację festiwalu zaangażował się ponadto Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Przedsięwzięcie uzyskało wsparcie finansowe Samorządu Województwa i zostało objęte honorowym patronatem Marszałka Województwa.
- Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska zorganizował **pobyt edukacyjno-integracyjny dla dzieci i młodzieży polonijnej z Obwodu Rówieńskiego** w dniach 30 października – 5 listopada. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane w ramach akcji „Lato z Polską” i służyło promocji historii i kultury regionu, podtrzymaniu ducha polskości, promowaniu tolerancji wobec innych kultur oraz nauce języka polskiego.

Współpraca w zakresie zdrowia

- **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie**
 - Leczenie i diagnostyka pacjentów z Ukrainy we współpracy z Fundacją Lambre z Gdyni.
 - Wymiana szkoleniowa lekarzy chirurgów ze Szpitalem Obwodowym w Równem – szkolenia w zakresie stosowania metody laparoskopowej. Wizyta w Równem odbyła się w lutym, rewizyta w Olsztynie w czerwcu.

- **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie**

W sierpniu Szpital Wojewódzki w Olsztynie odwiedzili przedstawiciele środowiska medycznego Lwowa. Celem wizyty delegacji z Ukrainy było poznanie zasad funkcjonowania szpitali w Olsztynie i powiecie olsztyńskim. Gości ciekawiły m.in. zasady finansowania działalności Szpitala. Delegacja zwiedziła Planową Izbę Przyjęć, Szpitalny Kliniczny Oddział Ratunkowy i Oddział Kliniczny Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Pracownię Hemodynamiki i Pracownię Kardiologii Inwazyjnej wchodzące w skład Oddziału Kardiologicznego. Następnie goście zapoznali się z pracą Medycznego Laboratorium Diagnostycznego oraz Zakładu Medycyny Nuklearnej.

7. Włochy

Umbria/Warmia i Mazury – nowe perspektywy współpracy

Rok 2017 to dla Samorządu Województwa rozpoczęcie nowego etapu w relacjach bilateralnych z Włochami. Dotychczas realizacja wspólnych przedsięwzięć opierała się na podpisanej 27 marca 2009 roku umowie o współpracy z Prowincją Perugia. Głównym celem umowy było pogłębianie kontaktów w takich obszarach jak polityka społeczna, sektor rolno-spożywczy, gastronomia, rozwój obszarów wiejskich, kultura i edukacja. Wdrażana w ostatnich latach we Włoszech reforma

administracyjna, skutkująca zmianami w zakresie kompetencji administracji samorządowej, wymusiła na władzach obu regionów refleksję na temat nowej formuły współpracy. W konsekwencji władze Regionu Umbria zaproponowały Samorządowi Województwa przeniesienie współpracy na szczebel regionalny. W związku z powyższym, podczas sesji 24 października, radni Sejmiku Województwa podjęli decyzję o wypowiedzeniu umowy o współpracy międzyregionalnej z Prowincją Perugia (Uchwała Nr XXXI/682/17), przyjmując jednocześnie projekt porozumienia o współpracy z Regionem Umbria (Uchwała Nr XXXI/683/17).

Wizyta robocza w Regionie Umbria

Wizyta odbyła się w maju przy okazji udziału delegacji Miasta Elbląga w Świecie Chleba w Terni. Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej spotkał się wówczas z przedstawicielami administracji Regionu Umbria. Było to pierwsze spotkanie bilateralne po wdrożeniu pierwszej części reformy administracyjnej we Włoszech. Strona włoska potwierdziła chęć przeniesienia współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego ze szczebla prowincjonalnego (Prowincja Perugia) na szczebel regionalny (Region Umbria). Innymi zagadnieniami poruszonymi na spotkaniu były plany realizacji wspólnych przedsięwzięć w takich obszarach jak: polityka społeczna (ze szczególnym uwzględnieniem ekonomii społecznej), współpraca miast Cittaslow oraz lokalnych grup działania, szkolnictwo zawodowe, kultura, turystyka, a także wspólny udział w projektach wielonarodowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Udział przedstawicieli Regionu Umbria w XII elbląskim Świecie Chleba

Pobyt delegacji włoskiej w regionie w dniach 31 sierpnia-2 września był efektem działań zainicjowanych rok wcześniej przez Departament Współpracy Międzynarodowej w ramach projektu współfinansowanego ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP pn. „Miasta, w których warto żyć...” oraz podpisania we Włoszech przez prezydenta Elbląga i burmistrza miasta Terni w maju listu intencyjnego o współpracy. Pobyt delegacji był również okazją do zorganizowania w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie spotkania roboczego z przedstawicielem Biura Eksportu działającego przy Konfederacji Przedsiębiorstw Rzemieślniczych Prowincji Terni (Confartigianato Imprese Terni). Spotkanie dotyczyło podjęcia współpracy przedsiębiorców z obu regionów w następujących obszarach: energia odnawialna, rolnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, formy zrzeszania się przedsiębiorstw oraz ich internacjonalizacja. Pojawiła się również sugestia przygotowania i realizacji międzynarodowego projektu, w ramach programu Erasmus+, poświęconego obsłudze inwestorów i promocji gospodarczej.

Udział umbryjskiego szefa kuchni w nagraniach programu kulinarnego

Samorząd Województwa promował dziedzictwo kulinarne w ramach programu telewizyjnego „Smaki regionów, czyli z ziemi włoskiej do Polski” zrealizowanego i wyemitowanego w mediach regionalnych. Gospodarzem programu był Dariusz Struciński, szef kuchni Hotelu Anders w Starych Jabłonkach, a towarzyszył mu włoski szef kuchni i mistrz cukiernictwa pochodzący z regionu Umbria, Maurizio Di Mario. W latach 2010-2014, włoski kucharz uczestniczył jako trener w projektach szkoleniowych organizowanych w naszym regionie dla osób pracujących

w branży hotelarsko-gastronomicznej, związanych z Siecią Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury i Powiśle. Program wyemitowano na antenie telewizji regionalnej Retv w październiku.

Poszukiwanie partnerów do realizacji wspólnych projektów

Jednym z głównych działań Departamentu Współpracy Międzynarodowej jest kojarzenie partnerów współpracy. Wychodząc naprzeciw nowej formule kontaktów z Włochami, na prośbę władz Lokalnych Grup Działania „Brama Mazurskiej Krainy” i „Warmiński Zakątek”, Miasta Działdowa (współpraca miast Cittaslow) oraz Gminy Iława, Departament włączył się aktywnie w poszukiwania partnerów. W 2018 r. planowane jest dopracowanie zasad i szczegółów wspólnych przedsięwzięć.

II. Współpraca w ramach instytucji i organizacji międzynarodowych

1. Euroregion Bałtyk

Euroregion Bałtyk (ERB) jest trwałą politycznie i dobrze ugruntowaną instytucją współpracy w południowo-wschodniej części Regionu Morza Bałtyckiego, składającą się z ośmiu regionów Danii, Litwy, Polski, Rosji i Szwecji. Był on pierwszym euroregionem, który formalnie obejmował partnera z Federacji Rosyjskiej. Od swoich początków ERB dążył do osiągnięcia celów takich jak: poprawa warunków życia jego mieszkańców, promocja związków i kontaktów wśród lokalnych społeczności oraz podejmowanie działań na rzecz bardziej zrównoważonego rozwoju w regionie. Województwo Warmińsko-Mazurskie aktywnie działa w organizacji od 1999 r.

Nowy przedstawiciel regionu w Radzie Młodzieżowej ERB

W styczniu Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyraził zgodę na podpisanie umowy z nowym przedstawicielem Województwa w Radzie Młodzieżowej ERB. Został nim Pan Dawid Jędrzejak, wybrany w akcji rekrutacyjnej przeprowadzonej przez Departament Współpracy Międzynarodowej. 21 listopada Zarząd Województwa, kierując się pozytywną oceną działalności Pana Jędrzejaka, zdecydował o zawarciu z nim umowy na kolejny rok.

Doroczne Forum i posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk w Kalmar

6 lutego w Kalmar w Szwecji miało miejsce posiedzenie Prezydium, a dzień później Doroczne Forum Euroregionu Bałtyk. W wydarzeniach brała udział delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Głównym punktem programu było przekazanie Prezydentury w Euroregionie Bałtyk z Rosji do Szwecji. Pana Aleksandra Bogdanowa, reprezentującego Obwód Kaliningradzki, po rocznej kadencji zastąpiła Pani Akko Karlsson z władz Regionu Kalmar. Jednocześnie Prezydium Euroregionu Bałtyk zaakceptowało sprawozdanie z działalności ERB w 2016 roku. Przyjęło także plan pracy na lata 2017-2018. Najważniejszymi działaniami w tym okresie mają być przygotowania i obchody 20. rocznicy powstania Euroregionu Bałtyk, komunikacja dokonań Euroregionu i ciąg dalszy realizacji projektów. Prezydium Euroregionu Bałtyk wyraziło także zgodę na propozycję przygotowania wspólnego stanowiska w sprawie polityki spójności z organizacją BSSSC.

Doroczne Forum Euroregionu Bałtyk było w całości poświęcone sprawom młodzieży. W programie znalazł się panel dyskusyjny, w którym młodzież mieszkająca w Szwecji opowiadała o swoich doświadczeniach i problemach. Zaproszeni eksperci z Kalmar, Blekinge, Związku Miast Bałtyckich, BSSSC oraz Litewskiej Krajowej Rady Młodzieży przedstawili swoje działania dla tej grupy wiekowej. Ponadto Rada Młodzieżowa Euroregionu Bałtyk ustaliła, że złoży projekty do programu Erasmus+ i będzie uczestniczyć w działaniach projektu CaSYPoT.

Projekty Rady Młodzieżowej ERB do Programu Erasmus+

W kwietniu Rada Młodzieżowa Euroregionu Bałtyk przygotowała cztery wnioski, które zostały złożone do krajowych agencji programu Erasmus+ w Polsce, Danii, Szwecji i na Litwie. Planowane projekty przewidują organizację wymian młodzieżowych w każdym z czterech krajów pod wspólnym tematem uczestnictwa w procesach demokratycznych i edukacji nieformalnej. Ostatecznie zaakceptowano do realizacji projekt duński i szwedzki. Projekty polski i litewski zostały zmodyfikowane i złożone ponownie jesienią 2017 roku. Działania planowane są na 2018 rok.

Wspólne posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk i Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk

Wspólne posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk i Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk miało miejsce 22 maja w Elblągu. Uczestniczyła w nim delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Prezydium wysłuchało propozycji działań z okazji 20. rocznicy swojego powstania przypadającej na 2018 rok, a także informacji o rezultatach posiedzenia Komitetu Monitorującego Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk. Zdecydowało także o ponownej próbie złożenia wniosku do Programu Europa dla Obywateli w drugim naborze w 2017 roku. W związku z rocznicą zostanie dokonany przegląd dokumentów strategicznych ERB (Agenda ERB 2020) i aktualizacja działań w nim zawartych. Prezydium postanowiło także o skróceniu przygotowanego stanowiska w sprawie przyszłości polityki spójności do najistotniejszych zapisów z punktu widzenia Euroregionu.

Swoje spotkania robocze miały także Grupa ERB ds. Wody, Rada Młodzieżowa Euroregionu Bałtyk i młodzież uczestnicząca w projekcie „Liderzy Bałtyku – Energia Młodej Europy” dofinansowanym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Młodzież rozmawiała na temat wyjazdu do Berlina na Forum Strategii UE dla Regionu Bałtyckiego w czerwcu.

Euroregion Bałtyk na 8. Forum Strategii Morza Bałtyckiego w Berlinie

Podczas 8. Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w Berlinie Euroregion Bałtyk, Związek Miast Bałtyckich i BSSSC zorganizowały wspólnie dwa wydarzenia. Były to: konferencja pn. „Nic o nas bez nas” w dniach 12-13 czerwca oraz seminarium pod tym samym tytułem w dniu 13 czerwca. Zgromadziły one młodzież ze wszystkich krajów Regionu Morza Bałtyckiego. Główną ideą była wymiana doświadczeń, na temat tego w jaki sposób zapewnić młodzieży „otwarte drzwi” w procesach decyzyjnych. W wydarzeniach uczestniczyli przedstawiciele Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Projekt AMBER

31 sierpnia Euroregion Bałtyk złożył wniosek projektu AMBER do Programu Europa dla Obywateli. Projekt ma na celu podsumowanie dokonań organizacji na 20-lecie jej istnienia, przygotowanie wydarzeń towarzyszących rocznicy i zaangażowanie mieszkańców w debatę

o przyszłości Europy. Województwo Warmińsko-Mazurskie ma uczestniczyć w projekcie jako partner stowarzyszony, bez wkładu finansowego. Jedno ze spotkań projektu zaplanowano w Olsztynie. Wyniki naboru zostaną ogłoszone na koniec 2017 roku.

Doroczne Forum i posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk w Palandze

18 września w Palandze na Litwie zebrało się Prezydium Euroregionu Bałtyk na trzecim posiedzeniu w tym roku. Uczestniczyła w nim delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Prezydium zaakceptowało stanowisko Euroregionu Bałtyk w sprawie przyszłości polityki spójności. Wysłuchało informacji o złożeniu wniosku aplikacyjnego projektu AMBER do Programu Europa dla Obywateli oraz prezentacji Euroregionu Niemen i kongresu Baltic Sea Future. Zapoznało się także z sytuacją kadrową we Wspólnym Sekretariacie Technicznym Programu Południowy Bałtyk oraz o wdrażaniu projektów w tym Programie. Ponadto rozpoczęto dyskusję na temat aktualizacji dokumentu strategicznego Agenda 2020, którego ważność ma zostać przedłużona do 2030 roku. Strona duńska poinformowała o priorytetach swojego przewodnictwa na 2018 rok. Będą to: obchody 20. rocznicy Euroregionu, dialog, realizacja projektów, Agenda 2030, polityka spójności, wykorzystanie biur regionalnych w Brukseli, współpraca młodzieżowa, niebieski i zielony wzrost.

2. Europejska Sieć Dziedzictwa Kulinarne

W 2005 roku Województwo Warmińsko-Mazurskie jako pierwsze w Polsce uzyskało status pełnoprawnego członka sieci „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”, która jest częścią Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne. Celem Sieci Kulinarne Dziedzictwa jest promowanie produkcji artykułów żywnościowych oraz pomoc klientom i turystom w odszukaniu żywności regionalnej w każdym z regionów, tym samym pobudzając rozwój regionalny. Członkostwo i działalność w Sieci obejmują wspólne logo oraz uzgodnione kryteria dla uczestniczących firm i regionów, natomiast wspólne gwarancje działań marketingowych ujednolicają standardy w całej Europie.

W ramach członkostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne delegacja Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięła udział w dorocznym Forum Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne, które odbyło się w województwie wielkopolskim, w dniach 22-24 września. W ramach Forum odbyły się wizyty studyjne w przedsiębiorstwach należących do sieci Dziedzictwo Kulinarne Wielkopolska. W spotkaniu uczestniczyli europejscy koordynatorzy sieci, regionalni właściciele licencji, regionalni koordynatorzy sieci, menadżerowie sieci oraz przedsiębiorcy, którzy są jej członkami.

3. Komitet Regionów

Europejski Komitet Regionów to unijna instytucja, która została powołana do życia w 1994 roku na mocy Traktatu z Maastricht. W jego skład wchodzi 353 przedstawiciele europejskich regionów i miast. Rolą KR jest reprezentowanie na forum unijnym przedstawiciele samorządów lokalnych i regionalnych. Komitet wpływa na ustawodawstwo UE poprzez wydawanie opinii na tematy propozycji legislacyjnych Komisji Europejskiej. Członkowie Komitetu mają również uprawnienia

do wyrażania opinii z własnej inicjatywy, które przekładane są Radzie, Komisji i Parlamentowi Europejskiemu.

Członkowie Europejskiego Komitetu Regionów pięć razy do roku uczestniczą w sesjach plenarnych. Pracują również w sześciu stałych komisjach, a także (w szczególnych przypadkach) w komisjach powoływanych ad hoc. Reprezentantem Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Komitecie Regionów jest Marszałek Województwa Gustaw Marek Brzezina, który uczestniczy w pracach Komisji: Polityki Gospodarczej (ECON) oraz Środowiska, Zmiany Klimatu i Energii (ENVE).

4. Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow

To organizacja non-profit, której celem jest promowanie i rozpowszechnianie kultury dobrego życia i gościnności m.in. poprzez badania, wdrażanie dobrych praktyk dotyczących organizacji miast, dbałość o zabytkową tkankę miejską, ochronę środowiska i krajobrazu, promocję lokalnych produktów oraz miejscowej wytwórczości. Ruch Cittaslow narodził się w 1999 r. we Włoszech w celu rozszerzenia filozofii „slow food” na społeczności lokalne, przybliżenia ich do koncepcji dobrego życia oraz przeniesienia tej koncepcji do życia codziennego.

Polska Krajowa Sieć Miast Cittaslow jest obecnie drugim co do liczebności (po włoskiej sieci) zrzeszeniem miast „dobrej jakości życia” na świecie. Międzynarodowa Sieć Miast Cittaslow obejmuje obecnie 232 miast z 30 państw i wciąż zdobywa nowych członków. W Polsce zrzesza 28 miejscowości, w tym 20 z Województwa Warmińsko-Mazurskiego, utrzymując status drugiej siły na świecie.

Działalność Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow w 2017 roku:

- **Stała współpraca z Biurem Międzynarodowym Sieci Cittaslow w Orvieto (Region Umbria)** – Biuro ds. Cittaslow w ramach Departamentu Turystyki i Sportu pełni rolę sekretariatu Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow, w związku z czym kierowana jest do niego oficjalna korespondencja z biura w Orvieto. Przygotowuje ono dokumenty związane z przyjmowaniem miast do sieci oraz ponowną oceną miast pod względem spełniania wymagań statutu sieci. Pośredniczy w korespondencji miast z międzynarodowym biurem, m.in. przekazuje wnioski i zapytania do władz międzynarodowych sieci oraz materiały promocyjne; uczestniczy w przygotowaniu udziału przedstawicieli polskich miast w wydarzeniach sieci.
- **Zgromadzenie Ogólne Stowarzyszenia Cittaslow International w Goolvie w Australii (11-12 maja)** – delegacji przewodniczył Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Podczas wydarzenia, w którym uczestniczyło ponad 150 przedstawicieli ruchu Cittaslow, przedstawiona została prezentacja dotycząca dorobku polskich miast Cittaslow, m.in. w zakresie realizacji programów rewitalizacji, współpracy międzynarodowej oraz budowania produktu turystycznego opartego na potencjale miast Cittaslow.
- **Targi Turystyczne Saturn w Splicie (1-4 marca)** – na zaproszenie przedstawicieli Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej i przy wsparciu finansowym Cittaslow International polska sieć

przygotowała stoisko promocyjne podczas targów turystycznych w Splicie. Podczas wydarzenia podjęto rozmowy z przedstawicielami chorwackich miast, które wyraziły zainteresowania współpracą w ramach sieci Cittaslow.

- **Spotkanie z przedstawicielami władz regionu Kraju Morawsko-Śląskiego w Ostrawie (23 października)** – na zaproszenia przedstawiciele władz Kraju Morawsko-Śląskiego odbyło się spotkanie z Wicewojewodą regionu. Strona czeska zainteresowana jest przygotowaniem w Ostrawie konferencji dotyczącej idei Cittaslow oraz zaproszeniem polskich miast na targi turystyczne, które odbędą się wiosną 2018 r. w Ostrawie.
- **Biuro ds. Cittaslow inspirowało Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”** do podjęcia współpracy z miastami z Obwodu Kaliningradzkiego. W 2017 r. stowarzyszenie podjęło się realizacji projektu „Idea bez granic – promocja ruchu Cittaslow w Obwodzie Kaliningradzkim”, które otrzymało dofinansowanie w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych (więcej na str. 49).

5. Forum Parlamentów Południowego Bałtyku

Podstawowym celem Forum Parlamentów Południowego Bałtyku jest znalezienie wspólnych interesów i priorytetów dla rozwoju obszaru południowego Bałtyku. Należy podkreślić, że Forum wykorzystuje zasady europejskiej polityki regionalnej w sektorach objętych wspólnym zainteresowaniem partnerów Forum. Partnerzy starają się prowadzić spójną politykę regionalną, z uwzględnieniem regionalnej tożsamości i poszanowania różnic. Konsekwencją każdego Forum jest wypracowanie rezolucji, w której zawarte są cele, kierunki działań, apele oraz wytyczne dla organów wykonawczych parlamentów i sejmików oraz instytucji państwowych i organów Unii Europejskiej.

Uczestnikami Forum są władze uchwałodawcze 8 regionów państw położonych wokół Morza Bałtyckiego. Ze strony Polski są to trzy Województwa: Zachodniopomorskie, Pomorskie oraz Warmińsko-Mazurskie. Ze strony Niemiec uczestnikami Forum są 3 kraje związkowe: Wolne i Hanzeatyczne Miasto Hamburg, Meklemburgia-Pomorze Przednie oraz Szlezwik-Holsztyn. Rosja reprezentowana jest przez Dumę Obwodu Kaliningradzkiego. Szwedzki Region Skania, który do tej pory brał udział w roli obserwatora, stał się pełnoprawnym uczestnikiem Forum.

W dniach 6-8 marca w Schwerin (Niemcy) odbyło się spotkanie zespołów roboczych w sprawie przygotowań do XV Forum Parlamentów Południowego Bałtyku. Podczas spotkania omówiono stan przygotowań, uzgodniono harmonogram prac, przedstawiono tematykę XV Forum Parlamentów Południowego Bałtyku, omówiono projekt rezolucji.

XV Forum Parlamentów Regionalnych Południowego Bałtyku odbyło się w dniach 28-30 maja w Szczecinie. Tematem przewodnim były Europejskie Szlaki Kulturowe, które postrzegane są najczęściej przez pryzmat turystyki i zabytków. Tymczasem jest to potężne narzędzie rozwoju regionalnego i szeroko pojętej integracji. W tym roku, obok członków Forum, tj. Województwa Zachodniopomorskiego, Pomorskiego, Warmińsko-Mazurskiego, Szlezwika-Holsztynu, Meklemburgii-Pomorza Przedniego, Hamburga, Obwodu Kaliningradzkiego oraz Regionu Skanii,

udział w spotkaniu wzięła delegacja z Kłajpedy oraz przedstawiciele instytucji europejskich: Konferencji Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego, Konferencji Parlamentarnej Morza Bałtyckiego, Rady Państw Morza Bałtyckiego. Gospodarzem kolejnego XVI Forum Parlamentów Regionalnych Południowego Bałtyku będzie Województwo Warmińsko-Mazurskie.

6. ENCORE – Konferencja Regionów Europy ds. Środowiska

To międzynarodowa sieć politycznej współpracy pomiędzy regionalnymi ministrami środowiska i innymi liderami politycznymi regionów Europy. ENCORE poprzez tę współpracę chce przyczynić się do skutecznego wdrażania unijnej polityki ochrony środowiska, aby poprawić jakość zarządzania środowiskiem i wnieść wkład w zrównoważony rozwój regionów Europy. Województwo Warmińsko-Mazurskie jest członkiem ENCORE od 2008 roku.

W dniach 1-3 lutego (Tegernsee, Niemcy) oraz 17-20 września (Bilbao, Hiszpania) delegacja Województwa Warmińsko-Mazurskiego brała udział w spotkaniach Grupy Sterującej ENCORE, podczas których określono nowe wiodące tematy zainteresowania sieci (adaptacja do zmian klimatu, gospodarka o obiegu zamkniętym, usługi ekosystemowe, biogospodarka), przygotowywano zakres tematyczny programu kolejnej konferencji ENCORE oraz omawiano sprawy administracyjne sieci.

III. Pozostałe kontakty zagraniczne i wydarzenia realizowane w ramach współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego

1. Belgia

W dniach 27-30 czerwca Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli zorganizowały wizytę studyjną w Belgii z udziałem przedstawicieli parków krajobrazowych z Warmii i Mazur pt. „Doskonalenie kwalifikacji w procesie zarządzania formami ochrony przyrody”. Goście odwiedzili park transgraniczny (Flandria – Holandia) Grenspark oraz centrum edukacji NEC De Vroente w Kalmthout, gdzie zapoznali się z funkcjonowaniem obu instytucji oraz projektem HELVEX dotyczącym odnawiania siedlisk wydmych. Uczestnicy mieli też okazję poznać działalność parku Parc Naturel des Vallées de la Burdinale et de la Mehaigne w Walonii. Delegacja zapoznała się także z funkcjonowaniem Parlamentu Europejskiego oraz zadaniami Komisji ds. Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności. Podczas spotkania z przedstawicielami Komisji Europejskiej poruszono tematy związane z ochroną przyrody w Unii Europejskiej, a w szczególności z polityką, prawem, praktyką wdrażania przepisów i wsparciem dla państw członkowskich oraz integracją i ocenami oddziaływania na środowisko.

2. Niemcy

- W lutym w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego odbyła się videokonferencja, która była kontynuacją realizacji zeszłorocznego projektu pn. „Lotnisko regionalne Olsztyn-Mazury – wymiana dotycząca zarządzania ochroną przyrody i ochroną środowiska i redukcji wpływu lotniska na środowisko obszaru NATURA 2000”. W spotkaniu on-line udział wzięli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego, Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury, firmy blue! advancing european project, lotniska Kolonia-Wahn oraz Urzędu Federalnego ds. ochrony środowiska w Bonn. Podczas spotkania omówione zostały następujące kwestie:
 - aktualna sytuacja Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury oraz lotniska Kolonia-Wahn dotycząca zarządzania ochroną środowiska oraz zagospodarowania obszarów NATURA 2000,
 - kompensacja przyrodnicza,
 - ocena oddziaływania na środowisko,
 - polityka trawy oraz gatunków chronionych roślin i zwierząt.
- W marcu odbyło się spotkanie robocze dotyczące sytuacji Pałacu rodu Lehndorffów w Sztynorcie, które było kontynuacją rozmów zainicjowanych w ubiegłym roku przez Konsul Generalną RFN w Gdańsku, Panią Cornelię Pieper. Gospodarzem spotkania był Pan Marszałek Gustaw Marek Brzezina. Dyskusja miała na celu stworzenie dalszego pola do skutecznego działania na rzecz ochrony sztynorckiego zabytku.
- Samorząd Województwa współorganizował wymianę uczniów Zespołu Szkół Nr 2 im. Jana Pawła II z Działdowa do Weimaru. Wyjazd odbył się w dniach 18-22 kwietnia. W programie wizyty znalazły się zajęcia w grupach mieszanych, animacje językowe, wspólne warsztaty oraz

zwiedzanie. Umożliwiło to nie tylko zacieśnienie więzi pomiędzy uczestnikami, ale również zapoznanie się z lokalnymi zwyczajami, regionem oraz zamieszkującą go społecznością.

- Udział specjalisty ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego z Zarządu Dróg Wojewódzkich w warsztatach technicznych poświęconych diagnostyce stanu nawierzchni i zarządzaniu utrzymaniem dróg (18-19 września w Darmstadt). W warsztatach wzięło udział ok. 60 uczestników reprezentujących niemiecką administrację federalną, administracje drogowe niemieckich krajów związkowych, wybranych powiatów i większych miast oraz liczni goście z zagranicy.
- Samorząd Województwa współorganizował pobyt uczniów z Chrześcijańskiego Gimnazjum w Jenie w Lidzbarku Warmińskim. Wymiana młodzieży pomiędzy partnerskimi szkołami odbyła się w dniach 24-30 września. Podczas tegorocznego przedsięwzięcia uczniowie uczestniczyli we wspólnych zajęciach oraz warsztatach integracyjnych i językowych. Ponadto młodzież z Niemiec miała okazję poznać polski system edukacji poprzez udział w bieżących zajęciach szkolnych. Dzięki wsparciu Samorządu Województwa realizacja powyższych wymian szkolnych pozwala na wzmocnienie europejskiego wymiaru edukacji przez promowanie współpracy międzynarodowej. Kontakty mają charakter trwałej partnerskiej wymiany doświadczeń oraz wspólnego planowania bieżących i przyszłych bilateralnych przedsięwzięć edukacyjno-wychowawczych.
- W dniach 13-16 października na Warmii i Mazurach przebywali właściciele oraz pracownicy niemieckich biur podróży. Wizyta studyjna pn. „Kopernik – Kant” była kontynuacją rozpoczętych w ubiegłym roku działań związanych z promocją oferty turystycznej Szlaku Kopernikowskiego na rynku niemieckim. W tegorocznym przedsięwzięciu, zgodnie z sugestią Zagranicznego Ośrodka Polskiej Organizacji Turystycznej w Berlinie, uwzględniono także postać słynnego filozofa Immanuela Kanta. W wizycie, której celem była promocja miejsc, w których żył i pracował Mikołaj Kopernik, wzięli udział przedstawiciele dziewięciu biur podróży z Kolonii, Berlina, Hanoweru, Norymbergi, Monachium, Stuttgartu oraz miejscowości Suhl. Podczas pobytu w naszym regionie goście zwiedzili m.in. zamek w Olsztynie, zamek w Lidzbarku Warmińskim, Wzgórze Katedralne we Fromborku oraz Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu. Wizyty w olsztyńskim planetarium i obserwatorium przybliżyły gościom metody obserwacji nieba stosowane przez Mikołaja Kopernika, a pobyt w olsztyńskim Archiwum Państwowym umożliwił obejrzenie ksiąg z oryginalnymi zapiskami Immanuela Kanta. Touroperatorzy pytali również o działania realizowane przez Urząd Marszałkowski, m.in. o sieć miast Cittaslow oraz Wschodni Szlaki Rowerowy Green Velo. Planowanym efektem wizyty jest opracowanie skierowanych do niemieckich turystów ofert, które będą uwzględniały atrakcje zlokalizowane na Szlaku Kopernikowskim. Zadanie zostało zrealizowane w ramach trwałości projektu „Kampania promocji turystycznej Warmii i Mazur”.

3. Mołdawia

Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej realizuje w latach 2017-2018 projekt pn. **„Rozwój turystyki wiejskiej na terenie rejonu Ungheni poprzez zrównoważone wykorzystanie**

zasobów przyrodniczych“. Projekt realizowany w zachodniej Mołdawii finansowany jest przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. W 2017 r. prowadzono działania przygotowawczo-planistyczne, a do zrealizowania przewidziano: remont statego budynku pod potrzeby centrum informacyjno-edukacyjnego w Parku Narodowym „Bukowy Kraj“, szkolenia dla lokalnych wytwórców oraz wyjazd studyjny do Polski.

4. Kazachstan

- W lipcu Samorząd Województwa wspólnie z olsztyńską Fundacją dla Rodaka był organizatorem pobytu dzieci i młodzieży z Kazachstanu w Nowym Kawkowie. Honorowy patronat nad akcją „**Wakacje dla Rodaka**” objął marszałek województwa Gustaw Marek Brzezin. Warsztaty teatralne i plastyczne stanowiły obok lekcji języka polskiego i historii główne punkty programu dla młodzieży, dla której w większości był to pierwszy pobyt w Polsce. Grupę rodaków tworzyli przede wszystkim członkowie zespołu folklorystycznego „Niebieskie Chabry”, którego występ można było również podziwiać na odbywających się w tym czasie XXII Międzynarodowych Dniach Folkloru w Olsztynie.
- W dniach 23-24 listopada w Województwie przebywała delegacja z Republiki Kazachstanu. W czasie pobytu przedstawiciele kazachskiego rządu przyjął Marszałek Gustaw Marek Brzezin, który opowiedział o funkcjonowaniu samorządu terytorialnego w Polsce. Goście mieli okazję zapoznać się z procesem powstawania budżetu samorządu, który przybliżył skarbnik województwa. W czasie wizyty delegacja odwiedziła również regionalny Port Lotniczy Olsztyn-Mazury.

5. Kraje skandynawskie

- W lutym Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie przeprowadził nowatorską operację skoliozy we współpracy ze specjalistą z Uniwersyteckiego Szpitala Centralnego w Turku (Finlandia).
- „**Otwarci na Skandynawię**” – piąta edycja wydarzenia odbyła się w Elblągu w dniach 13-15 września. Wydarzenie finansowane było w ramach projektu Promocja Gospodarcza Warmii i Mazur 2017+ z RPO Warmii i Mazur. Punktem kulminacyjnym wydarzenia była konferencja w dniu 14 września w ratuszu staromiejskim w Elblągu. Podczas konferencji można było nie tylko dowiedzieć się o skandynawskiej kulturze biznesu czy potencjale inwestycyjnym regionu Warmii i Mazur w kontekście zmian infrastrukturalnych, ale również odbyć bezpośrednie rozmowy z zaproszonymi przedsiębiorcami z Finlandii i Szwecji. W networkingu brali udział następujący przedstawiciele firm skandynawskich:
 - TOOLEX (firma szwedzka zajmująca się projektowaniem i produkcją wózków narzędziowych ze sklejki z elementami z aluminium).
 - MISS JANNA (firma szwedzka z branży tekstylnej).
 - EUROPRESS (firma fińska, która zajmuje się projektowaniem i produkcją wysokiej klasy maszyn do utylizacji i przetwarzania odpadów).
 - COMIQ (firma fińska z branży IT).

- ARBONAUT (firma fińska z branży IT).
- TEOLLISUUDEN RAKENTAJAT (firma fińska, kontrahent w budownictwie w sektorze publicznym, budownictwie obiektów dla przemysłu, logistyki i projektów mieszkaniowych, projekty pod klucz).
- SMALL APARTMENTS (firma szwedzka z branży budownictwa mieszkaniowego).
- YIT (fińska firma ogólnobudowlana i deweloper).
- EFIREC (firma fińska zajmująca się opracowaniem i wdrażaniem modeli biznesowych, produktów i usług w sektorze energii i ochrony środowiska).

W konferencji wzięło udział ponad 100 osób, w tym przedsiębiorcy z Warmii i Mazur, przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu – m.in. Polsko-Szwedzkiej Izby Gospodarczej i FinPro oraz przedstawiciele samorządów lokalnych. Gościem specjalnym była pani Ewa Danela Burdon, prezes Norwesko-Polskiej Izby Handlowej. Konferencja została objęta patronatem Ambasady Finlandii i Ambasady Szwecji.

- Konferencja pod roboczym tytułem „**Technologie IT w zintegrowanym innowacyjnym rozwoju inteligentnego miasta**” zorganizowana została 7 grudnia i sfinansowana w ramach projektu Promocja Gospodarcza Warmii i Mazur 2017+ z RPO Warmia i Mazury. Konferencja skierowana została do miast i gmin z Warmii i Mazur, które zaczynają wdrażać innowacyjne technologie w zarządzaniu swoimi zasobami oraz lokalnych firmy sektora IT/ICT, które są twórcami świetnych rozwiązań proponowanych sektorowi publicznemu. Do udziału w konferencji zaproszone zostały firmy austriackie i szwedzkie za pośrednictwem wydziałów handlowych działających przy ambasadach.

6. Inne zadania prowadzone przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego i jego jednostki w zakresie współpracy międzynarodowej

a) Współpraca w zakresie ogólnej promocji Województwa

- **Promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego podczas Pucharu Świata w siatkówce plażowej** – Puchar Świata w siatkówce plażowej to jedna z najważniejszych imprez sportowych odbywających się w Województwie Warmińsko-Mazurskim. W tym roku w Olsztynie odbyła się jego trzecia edycja. Zagrały największe gwiazdy światowej klasy, którym kibicowali najlepsi kibice w Polsce. Impreza jest doskonałą okazją do promocji Województwa poprzez sport, zwłaszcza, że relacje z tego wydarzenia pojawiają się w mediach na całym świecie.
- Samorząd Województwa był współorganizatorem, wraz z WIRTUOZ Stowarzyszeniem Przyjaciół Szkoły Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Olsztynie, wyjazdu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II Stopnia im. Fryderyka Chopina w Olsztynie na międzynarodową konferencję organizowaną w Nowym Sadzie (Serbia) przez **World Piano Teachers Association** (26 czerwca – 4 lipca). Celem udziału w przedsięwzięciu była promocja twórczości Feliksa Nowowiejskiego. Przedstawienie prezentacji oraz wykonanie utworów kompozytora było okazją do zapoznania międzynarodowego środowiska muzycznego

z twórczością fortepianową artysty związanego z regionem.

- **Promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego podczas Mistrzostw Świata w Rajdach Motorowych** – na przełomie czerwca i lipca na 23 odcinkach specjalnych o długości 338 kilometrów ścigała się światowa czołówka rajdów WRC. Uroczystą inaugurację i zakończenie zmagania zaplanowano w centrum malowniczych Mikołajek. Rajd Polski to nie tylko rywalizacja na trasie, ale także możliwość międzynarodowej promocji Województwa.
- Samorząd Województwa wspólnie z Miastem Ełk zorganizował w dniach 20-22 lipca **X Międzynarodowe Mazurskie Zawody Balonowe**, w których udział wzięło 20 załóg, w tym 8 zespołów z Litwy.
- Samorząd Województwa wspólnie z Miastem Ełk zorganizował w dniu 20 sierpnia **Bieg uliczny 5-10-15**, w którym udział wzięło 217 zawodników, w tym 8 zawodników z Litwy, 3 z Niemiec i 1 z Łotwy. Bieg odbył się na trzech dystansach: 5, 10 i 15 km.
- W marcu Marcin Kuchciński, Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego udał się z roboczą wizytą do Kijowa. W czasie spotkania poruszono tematykę współpracy lotnisk i rozwoju siatki połączeń lotniczych. Podjęto też kwestie związane ze współpracą lokalnych samorządów i promocją gospodarczą regionów.
- **Promocja Województwa w „Kurierze Wileńskim”** – polskim dzienniku polonijnym na Litwie. Przedsięwzięcie, z jednej strony stworzyło doskonałą możliwość promocji regionu, zaś z drugiej było działaniem na rzecz aktywizacji Polonii.
- Wspólna organizacja obchodów **70-lecia Zespołu Szkół nr 5 w Elku**. W głównych uroczystościach, które odbyły się 14 października, wzięli udział przedstawiciele szkół i placówek oświatowych Europy Środkowo-Wschodniej (Estonia, Łotwa, Rosja, Litwa, Słowacja). Udział w przedsięwzięciu był doskonałą okazją do promocji Województwa wśród przedstawicieli zagranicznych placówek oświatowych, a tym samym szansą na wykreowanie pozytywnego wizerunku regionu w oczach młodzieży z krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

b) Współpraca w zakresie kultury

- **Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych**
 - **Plener Grunwald Art 2017** (13-23 lipca) – odbył się na Zamku w Reszlu, gdzie zaproszonych zostało 17 artystów z Olsztyna, Warszawy, Krakowa, Kijowa i Kowna. W ramach pleneru zorganizowano wyjazd na Pola Grunwaldu, gdzie artyści pracowali nad szkicami i fotografowali. 22 lipca odbyła się pierwsza wystawa poplenerowa, w trakcie której traktie wybrano prace do kolekcji grunwaldzkiej. Właściwa wystawa zorganizowana została w listopadzie w Galerii Marszałkowskiej.
 - **Festwiał Partnerstwa Lwów 2017** (8-10 września) – ideą Festiwalu, który został zainicjowany w 2012 r. przez Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej we Lwowie, jest prezentacja i promocja polskich miast i województw partnerskich Lwowa i Obwodu Lwowskiego. Stałymi punktami programu imprezy są między innymi jarmark, koncerty, różnego rodzaju warsztaty, fora dyskusyjne, liczne wystawy oraz pokazy polskich

i ukraińskich filmów. W ramach współorganizacji wydarzenia Centrum sfinansowało wystawę prac Henryka Ciruta „Dendroformy“ oraz koncert zespołu Czerwony Tulipan. Współorganizatorami wydarzenia był Konsulat Generalny RP we Lwowie, Lwowska Obwodowa Administracja Państwowa, Lwowska Rada Obwodowa, Lwowska Rada Miejska.

- **Wystawa prac Henryka Ciruta w Domu Polski Wschodniej w Brukseli** – 11 października w ramach spotkania Klubu Polski Wschodniej w Brukseli odbyła się dyskusja z udziałem Waleriana Romanowskiego oraz wystawa prac Henryka Ciruta i Wawrzyńca Kuca.
- **Muzeum Bitwy pod Grunwaldem**
 - **Majówka z łukiem i koniem** (1-4 maja) – IV Międzynarodowe zawody historycznego łucznictwa konnego (International Mounted Archery Games). W czterodniowych zawodach łucznictwa konnego uczestniczyli zawodnicy z 11 krajów (m.in. Polski, USA, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Szwajcarii, Szwecji, Iranu, Malezji).
 - **Prezentacja wystawy czasowej „Europejskie uzbrojenie XVI/XVII w. z pracowni Siergieja Nurmatova”** (13 maja-20 września) – realizacja, przy współpracy z białoruskim kowalem i płatnerzem Siergiejem Nurmatovem wystawy czasowej ukazującej oryginały oraz repliki uzbrojenia wojowników XVI i XVII w.
 - **Mistrzostwa świata sportowych walk rycerskich federacji IMCF w duńskim Spottrup** (25-29 maja) – w mistrzostwach brali udział przedstawiciele, działającej pod opieką Muzeum, Rycerskiej Reprezentacji Warmii i Mazur, będący jednocześnie członkami Rycerskiej Kadry Polski. Zdobyli oni 2 tytuły Mistrza Świata i dwa wicemistrzostwa w sportowych walkach rycerskich.
 - **Międzynarodowe Biegi Grunwaldzkie** (26 czerwca) – współorganizacja wraz z Warmińsko-Mazurskim Szkolnym Związkiem Sportowym zawodów biegowych dla młodzieży szkolnej z Polski i zagranicy.
 - **Międzynarodowe, interdyscyplinarne badania archeologiczne Pól Grunwaldu termin** (9-17 września) – czwarty etap prac archeologicznych prowadzonych przez Muzeum. W badaniach uczestniczyło 120 detektorystów, w tym eksperci z Danii, Norwegii i Wielkiej Brytanii.
- **Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego**
 - Organizacja koncertów z udziałem gości z zagranicy: spektakl baletowy „The Stars of Ballet Moscow”; „Ballet Magnificat, USA – Powrót marnotrawnego”; „Odlotowe koncerty – kierunek podróży – Rosja”; „Odlotowe koncerty – kierunek podróży – Kuba”; „Karnawał w muzyce” (Sherry Sylar, USA); Mistrzowskie Recitale Fortepianowe (Viacheslav Zubkov, Ukraina); koncerty symfoniczne: Juan Carlos Lomónaco, Meksyk; Lance Drege, USA; Jesus Medina, Meksyk; Martin Kasik, Czechy; Anika Vavic, Serbia; Gudni A. Emilsson, Islandia; Norichika Limori, Japonia.
- **Teatr im. Stefana Jaracza**
 - „**Koncert Szewczenkowski**“ (12 marca) – artyści z Ukrainy wystąpili w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie w ramach Regionalnego Koncertu Szewczenkowskiego.

- To koncert cykliczny, poświęcony ukraińskiemu wieszczowi i przedstawicielowi romantyzmu, odbywający się w Teatrze Jaracza co roku. Organizatorem koncertu był Związek Ukraińców w Polsce, oddział i koło w Olsztynie.
- **Plastyczny „Labirynt”** (20-23 marca) – Policealne Studium Aktorskie im. Aleksandra Sewruka w Olsztynie, które działa przy Teatrze im. Stefana Jaracza, zgłosiło spektakl dyplomowy „Stracone zachody miłości” Williama Shakespeare’a (reż. Iwo Vedral) oraz etiudę plastyczną „Labirynt” (reż. Tatiana Asmolikova) do udziału w Międzynarodowym Konkursie Szkół Teatralnych zorganizowanym przez Państwowy Instytut Kultury w Kemerowo (Rosja). W konkursie tym Policealnemu Studium Aktorskiemu przyznano następujące nagrody:
 - za najlepszą etiudę plastyczną - „Labirynt” w wykonaniu słuchaczy III roku Studium Aktorskiego;
 - nagroda specjalna Jury „za oryginalną koncepcję i realizację dramatu” w spektaklu „Stracone zachody miłości” Williama Shakespeare’a dla słuchaczy IV roku Studium Aktorskiego;
 - nagroda specjalna Jury „za zaprezentowanie szerokiego diapazonu aktorskiego” w sztuce „Stracone zachody miłości”.
 - **XI Międzynarodowy Festiwal Teatralny DEMOLUDY – Nowa Europa** (18-21 października) – w 2017 roku Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie podjął współpracę z artystami z Węgier, Czech i Litwy. Gościem specjalnym XI edycji Festiwalu były Węgry. Wśród węgierskich propozycji festiwalowych znalazła się też wystawa plakatów teatralnych i filmowych z krajów wyszehradzkich powstałych w czasie, gdy demoludy nie były Festiwalem, ale krajami obozu socjalistycznego. Natomiast z Czech przyjechał do Olsztyna na Festiwal teatr Klicperovo Divadlo ze spektaklem „Piana dni” na podstawie adaptacji i w reżyserii duetu SKUTR – Martin Kukučka, Lukáš Trpišovský.
- **Centrum Spotkań Europejskich „Światowid“**
 - **Wizyta studyjna w Norwegii** (28 marca-1 kwietnia) – projektowym partnerem Regionalnej Pracowni Digitalizacji w Elblągu było Towarzystwo Polsko-Norweskie w Stavanger. Podczas wizyty nawiązane zostały kontakty oraz opracowane kierunki współpracy instytucji partnerskich, jakie będą wspólnie realizowane w ramach projektów z funduszy polsko-norweskich.
 - **Wystawa Siergieja Szemieta „Interpretacja rzeczywistości”** (1 sierpnia -19 września) – obrazy malarskie Siergieja Szemieta cechuje wysoki poziom artystyczny, ale przede wszystkim silny indywidualizm twórczy.
 - **18. Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup, WDSF North European Championship** (13-15 października) – patronat honorowy nad BALTIC CUP objęli: Jan Widera, Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, Gustaw Marek Brzezina, Marszałek Województwa i Witold Wróblewski, Prezydent Elbląga. Międzynarodowy Festiwal Tańca BALTIC CUP jest jednym z największych międzynarodowych festiwali tanecznych w kraju, na który przyjeżdżają pary taneczne stanowiące europejską czołówkę oraz tancerze z kilkunastu krajów europejskich. W ramach Festiwalu odbywają się dwa prestiżowe rankingowe turnieje: WDSF World Open Latin i WDSF World Open Standard.

Podczas tegorocznej edycji Międzynarodowego Festiwalu Tańca „Baltic Cup” rozegrane zostały otwarte mistrzostwa Polski – 23. Polish Open Championships, w których udział mogły wziąć także pary spoza Polski. To najbardziej prestiżowy turniej w Polsce dla tancerzy sportowych, który gromadzi najlepszych z najlepszych. W 2017 r. po raz pierwszy w Polsce odbyły się także Mistrzostwa Europy Północnej – WDSF North European Championship, podczas których o trofeum i nagrodę finansową rywalizowali tancerze z 10 krajów Europy Północnej. W tym roku trofeum i nagroda powędrowała po raz pierwszy w historii mistrzostw do drużyny z Polski. Festiwal gościł sędziów z Włoch, Niemiec, Estonii, Rosji, Litwy, Łotwy, Szwecji, Białorusi, Izraela, Grecji, Danii, Norwegii i innych krajów. Pary zgłosiły ponad 500 startów, w Elblągu zatańczyło prawie 400 par. Przyjechali tancerze z całej Polski, Litwy, Łotwy, Francji, Włoch, Izraela, Rosji, Estonii, Finlandii, Islandii, Szwecji, Białorusi, Niemiec, Danii, Norwegii, Austrii, Węgier, Ukrainy, Czech, Rumunii, San Marino i Kirgistanu.

- **Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie (W-MODN)**
 - **Szkolenie „Skrecz”** (31 marca) – 15 nauczycieli z obwodu kaliningradzkiego uczestniczyło w warsztatach „Wizualne programowanie – Skrecz”. Szkolenie odbyło się w W-MODN w Olsztynie i prowadzone było przez nauczycieli konsultantów Ośrodka.
 - **Wizyta studyjna w Kaliningradzie** (5 czerwca) – w ramach współpracy Województwa z Obwodem Kaliningradzkim pięcioro nauczycieli konsultantów z W-MODN uczestniczyło w wizycie studyjnej w Kaliningradzie. Celem wyjazdu była wymiana doświadczeń w zakresie doskonalenia nauczycieli. Jednym z jego elementów było szkolenie, w którym wzięli udział nauczyciele z Gimnazjum nr 1 w Kaliningradzie. Przeprowadziła je nauczyciel konsultant z W-MODN w Olsztynie. Podczas zajęć rosyjscy nauczyciele poznawali narzędzia TOC oraz sposoby ich wykorzystania w edukacji.
 - **Szkolenie „Wychowawczo-profilaktyczna funkcja szkoły”** (6 października) – 27 nauczycieli z I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliningradzie uczestniczyło w szkoleniu pn. „Wychowawczo-profilaktyczna funkcja szkoły”, które prowadził nauczyciel konsultant z W-MODN.
 - Od 2012 r. prowadzona jest współpraca ze Szkołami Podstawowymi w Finlandii w gminie Karvia: „Kanttti School” i „Kirkonkyla and Sara School”. Współpraca polega na wymianie doświadczeń podczas wizyt studyjnych naszych nauczycieli w Finlandii i nauczycieli fińskich w Olsztynie. Podczas wizyt obserwowana jest praca szkół, zajęcia dydaktyczne z języka obcego. Organizowane są również wspólne konferencje metodyczne dla nauczycieli.
 - Współpraca z instytucjami na Ukrainie – nauczyciel – doradca metodyczny W-MODN w zakresie nauczania języka ukraińskiego współpracuje z następującymi instytucjami na Ukrainie: Międzynarodowym Instytutem Oświaty i Kultury we Lwowie; Obwodową Biblioteką Dziecięcą we Lwowie; Lwowskim Teatrem Opery i Baletu; Lwowskim Instytutem Kształcenia Nauczycieli; Narodowym Uniwersytetem „Politechnika Lwowska”; Organizacją Ukraińskich Skautów „Płast”; Lwowskim Instytutem Zarządzania. Współpraca ta polega na organizowaniu wizyt studyjnych na Ukrainę dla nauczycieli uczących w szkołach z językiem ukraińskim oraz organizacji wspólnych przedsięwzięć

takich jak konkursy, konferencje, uroczystości okolicznościowe.

- **Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu**

- **Organizacja kursów doskonalenia zawodowego (KA1)** dla nauczycieli elbląskich szkół (SP nr 16 i Gimnazjum nr 1) oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Lincoln, Wielka Brytania (2 lutego) – kursy miały na celu podniesienie jakości kształcenia w placówkach elbląskich oraz wymiana doświadczeń na temat metodyki kształcenia, pedagogiki (praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych), kształcenia kulturowego. Planowana jest również realizacja podobnych szkoleń dla kadry dydaktycznej z Wielkiej Brytanii – miejsce realizacji Elbląg i okolica oraz kolejnych polskich placówek objętych działaniem W-MODN w Elblągu.
- **Szkolenie (KA1)** grupy 8 nauczycieli i dyrektorów ze szkół w Lincolnshire, Wielka Brytania (19-25 marca) – prezentacja współpracy W-MODN w Elblągu i hrabstwa Lincolnshire jako przykładu dobrej praktyki – realizacja międzynarodowych projektów edukacyjnych (Erasmus+, eTwinning) oraz doskonalenie zawodowe kadry dydaktycznej. Wymiana doświadczeń w zakresie pracy dydaktycznej; poznanie polskiego modelu edukacji w kontekście pracy z polskim uczniem w Wielkiej Brytanii (migracja).
- **Wizyta studyjna nauczycieli z Compiègne w Elblągu i Wikrowie** (21-22 czerwca) – wizyta miała na celu prezentację tradycji menonickich i najpiękniejszych zabytków miasta Elbląg i okolic, jak również pomoc pedagogom z partnerskiego miasta Compiègne w promowaniu miasta Elbląg i jego okolic.

- **Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Sukertowej-Biedrawiny**

- **Biblioteka Niemiecka i Medioteka Języka Niemieckiego** – przedsięwzięcie realizowane we współpracy partnerskiej Goethe Institut w Warszawie i WBP w Olsztynie od 2009 r. Biblioteka Niemiecka to stale uzupełniany, bogaty zbiór beletrystyki, książek popularnonaukowych, słowników i encyklopedii oraz multimedialnych, audiobooków i płyt CD, prezentujący współczesną literaturę, kulturę i sztukę niemiecką. Medioteka Języka Niemieckiego to z kolei zbiór materiałów metodycznych oraz multimedialnych, skierowanych szczególnie do osób uczących się języka niemieckiego, nauczycieli i studentów germanistyki.
- **Szkolenia** – specjalistka ds. współpracy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie z Goethe Institut uczestniczyła w szkoleniu (19-20 stycznia) przygotowującym do realizacji projektu zorganizowanym przez Goethe Institut w Warszawie oraz w spotkaniu (26 stycznia) osób popularyzujących kulturę Niemiec w Konsulacie Generalnym Republiki Federalnej Niemiec w Gdańsku.
- **Zajęcia dotyczące wykorzystywania zbiorów dostępnych w Bibliotece** (23-24 lutego) – przeprowadzono zajęcia dla uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 9 w Olsztynie na temat wykorzystania zbiorów dostępnych w Bibliotece do uatrakcyjnienia i poszerzenia metod nauki języka obcego. Warsztaty zorganizowano dla trzech grup (70 osób, w tym 67 dzieci). Podczas jednego z warsztatów obecny był Uwe Hahnkamp ze Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur, który przeczytał bajkę o „Kocie w Butach” („Der gestiefelte Kater”) w języku niemieckim.

- **Wystawa ilustracji książkowej dla dzieci „Na dobry początek/Von allem Anfang an”** (27 marca) – na wystawie zaprezentowano plakaty przedstawiające wybór kilkudziesięciu pozycji z najnowszej literatury dla dzieci i młodzieży, zarówno autorów, którzy doczekali się polskiego przekładu, jak i nieznanych jeszcze polskim czytelnikom.
- **Zaprezentowanie kolekcji zbiorów obcojęzycznych podczas Dni Otwartych Drzwi Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego** (5 kwietnia) – Wojewódzka Biblioteka Publiczna zaprezentowała kolekcję zbiorów obcojęzycznych, ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów niemieckojęzycznych udostępnianych w ramach Biblioteki Niemieckiej i Medioteki Języka Niemieckiego.
- **Warsztaty „Śladami Języka Niemieckiego”** – w dniach 10 i 17 maja oraz 6 lipca zorganizowano 3 dwumodułowe warsztaty pn. „Śladami Języka Niemieckiego. Na tropie języka niemieckiego w gwarze i kulturze warmińskiej” dla 62 uczniów Szkoły Podstawowej nr 29 z Olsztyna oraz dzieci biorących udział w półkoloniach.
- **Wystawa zbiorów Biblioteki Niemieckiej i Medioteki Języka Niemieckiego** (1-10 lipca) – w gablotach wystawowych w Starym Ratuszu, głównej siedzibie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie, prezentowano wystawę wybranych zbiorów oraz nowości z kolekcji Biblioteki Niemieckiej i Medioteki Języka Niemieckiego: multimedia, literaturę piękną, popularnonaukową, materiały do nauki języka niemieckiego, gry, komiksy, czasopisma niemieckojęzyczne. Użytkownicy WBP w Olsztynie mogli bezpłatnie korzystać z Onleihe – niemieckojęzycznej biblioteki internetowej udostępnionej przez Goethe Institut w Polsce.
- **Ameryka w Twojej Bibliotece („america@your library®”)** – program Ambasady USA w Warszawie skierowany do bibliotek publicznych w Polsce. Jego celem jest tworzenie platformy służącej przekazywaniu informacji i materiałów na temat Stanów Zjednoczonych oraz prowadzenia związanej z tym działalności, by zainteresować odbiorców w miastach, w których nie ma amerykańskiej ambasady ani żadnej innej sponsorowanej przez USA działalności. We współpracy z Ambasadą Stanów Zjednoczonych Ameryki w Warszawie w 2017 r. zrealizowano następujące działania:
 - Projekt Ambasady USA i Konsulatu Generalnego USA w Krakowie pt. **„Dyplomaci polecają – książki, które czytają Amerykanie”**. Dyplomaci wszystkich szczebli i ich najbliżsi w różnym przedziale wiekowym podali ulubione tytuły wraz z krótkim wyjaśnieniem, dlaczego akurat ta książka przypadła im do gustu.
 - **„Inspiration”** – popularyzacja zbiorów obcojęzycznych własnych oraz dostępnych w ramach programu „Ameryka w Twojej Bibliotece” na Facebooku.
 - **„Podróże po literaturze”** – cykliczna popularyzacja literatury, filmu, kultury, historii oraz języka wybranych krajów/regionów: eksponowano zbiory w języku polskim oraz literaturę obcojęzyczną dostępne w zbiorach WBP w postaci papierowej i elektronicznej. W okresie październik-listopad prezentowane były zbiory dotyczące USA.
 - Promowano elektroniczny miesięcznik **„Zoom in on America”**, przygotowywany przez Konsulat Generalny USA w Krakowie, adresowany do uczących się języka angielskiego, nauczycieli, a także wszystkich, którzy chcą dowiedzieć się więcej

o Stanach Zjednoczonych.

- **Turniej Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych** (10 kwietnia) – dziewiąta edycja Międzyszkolnego Turnieju Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych dla uczniów szkół podstawowych województwa warmińsko-mazurskiego. Współorganizatorami wydarzenia byli: Szkoła Podstawowa Nr 25 z Oddziałami Integracyjnymi im. H. Ch. Andersena w Olsztynie, Katedra Filologii Angielskiej UWM w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie oraz Wydawnictwo Macmillan. W turnieju wzięło udział 95 osób, w tym 57 uczniów.
- **Konkurs „American Presidents”** (25 kwietnia) – siódma edycja międzyszkolnego konkursu wiedzy o krajach obszaru anglojęzycznego – AMERICAN PRESIDENTS. Współorganizatorem konkursu był Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Olsztynie. W konkursie wzięło udział 105 osób, w tym 85 uczniów.
- **Konkurs Wiedzy o Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych i Kanadzie** (27 kwietnia) – dziesiąta edycja międzygimnazjalnego konkursu wiedzy, w którym wzięło udział 251 osób, w tym 240 uczniów.
- **Konkurs „The Bob Dylan Edition”** (1 czerwca) – konkurs piosenki angielskiej „The Bob Dylan Edition” w ramach corocznych obchodów Dnia Języka Angielskiego w ZSO nr 1 w Olsztynie połączony z prezentacją filmów dokumentalnych i muzycznych poświęconych artyście i innym wykonującym covery Boba Dylana oraz występowi gimnazjalistów z fragmentami brodwayowskiego musicalu „Hamilton”, poświęconemu ojcu założycielowi Stanów Zjednoczonych Alexandrowi Hamiltonowi. W konkursie wzięło udział 176 osób, w tym 170 uczniów.
- **Wizyty gości zagranicznych w WBP w Olsztynie:**
 - 3 lipca – wizyta grupy 22 bibliotekarzy z Turcji. Goście zwiedzili Stary Ratusz i wysłuchali krótkiej prezentacji o działalności biblioteki. Grupa odwiedziła również rekomendowaną przez WBP Miejską Bibliotekę Publiczną w Działdowie. Wizytę współorganizowano we współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.
 - 18 sierpnia – wizyta 21 afrykańskich bibliotekarzy biorących udział w projekcie „Initiative for Young African Library Innovators in 2017 – IYALI 2017”. WBP w Olsztynie była jedną z dwóch bibliotek w Polsce, którą odwiedzili uczestnicy programu IYALI. Ponadto goście wzięli także udział w Światowym Kongresie Bibliotek IFLA we Wrocławiu. Podczas wizyty zorganizowano nowoczesną formę szkoleniową „unconference”, podczas której bibliotekarze z WBP i 9 krajów Afryki wymienili się doświadczeniami zawodowymi.
 - 27 września – wizyta 13-osobowej grupy moskiewskich bibliotekarzy. Goście zapoznali się z działalnością biblioteki, wzięli udział w zajęciach w czytelnicy związanych z nauką nowych technologii. Odwiedzili także Bibliotekę Elbląską i MBP w Olsztynie.
 - 11 października – wizyta ukraińskich bibliotekarzy (7 osób), którzy pracują w placówkach dla dzieci i młodzieży. Goście zapoznali się z ofertą Piątki – Biblioteki Dzieci i Młodzieży, wzięli udział w warsztatach w Pracowni Starych Technik Drukarskich oraz zwiedzili Stary Ratusz. Ponadto, grupa zapoznała się także

z działalnością wybranych filii MBP w Olsztynie.

– **Wystawy:**

- 28 marca-10 kwietnia – „Rotmistrz Pilecki Bohater Niezwyciężony. Raport z Auschwitz” – wystawa zwycięskich plakatów międzynarodowego konkursu.
- 25-31 sierpnia – Wiesław Stefan Fiszbach – malarstwo i grafika „Wymiary/Dimensionen”. Wystawa artysty od 36 lat związanego z Berlinem, gdzie ma swoją pracownię i od ponad 12 lat prowadzi Kunstwerstatt NaKole.
- 22 września-4 października – Krzysztof Górski – „Świat w walizce”. Autor artystycznie zaprosił widzów do wspólnej wyprawy przez dwa kontynenty: Azję i Afrykę.
- 5-13 października – Wiesława Gadomska – „Nowojorskie parki z recyklingu”. Wystawa prezentowała charakterystyczne przykłady miejskiego recyklingu realizowanego w poszczególnych dzielnicach Nowego Jorku.
- 17-19 października – „Śladami Marszałka Mannerheima w Polsce” wystawa organizowana we współpracy z Konsulem Honorowym Republiki Finlandii Szczepanem Figlem. W wernisażu uczestniczyli: Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezina oraz Ambasador Republiki Finlandii w Polsce – Hanna Katariina Lehtinen.

• **Szkoła Policealna im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie**

- Wizyta delegacji Bałtyckiego Uniwersytetu im. E. Kanta w Kaliningradzie (4 lutego) – wizyta miała na celu zapoznanie gości ze szkołą, bazą noclegową oraz wyznaczenie obszarów do współpracy.
- Warsztaty pierwszej pomocy (28 marca) – przygotowanie i prowadzenie spotkania w szkole „Warsztaty Pierwszej Pomocy” dla gości z Gimnazjum Nr 26 z Kaliningradu, połączone ze zwiedzaniem szkoły oraz zapoznaniem z ofertą kształcenia i zakwaterowania.
- Udział w warsztatach w Kaliningradzie (6-7 kwietnia) – przy okazji warsztatów doszło do spotkania z przedstawicielami Bałtyckiego Uniwersytetu im. E. Kanta. Delegacja wzięła również udział w obchodach „Dnia Śledzia”.
- Spotkanie z przedstawicielką biura informacji turystycznej w Kaliningradzie (28 czerwca) – celem spotkania było omówienie możliwości reklamowania oferty noclegowej internatu szkolnego w czasie wakacji na terenie Kaliningradu.
- Spotkanie z przedstawicielami Gimnazjum Nr 1 w Kaliningradzie (18 sierpnia) – celem spotkania było omówienie możliwości zorganizowania na terenie szkoły warsztatów praktycznych dla młodzieży szkolnej oraz ustalenie wytycznych do planu pracy na rok szkolny.
- Wyjazd do Kaliningradu (7 września) w celu opracowania planu z ONYKS-TUREm na rok szkolny 2017/2018.

c) **Współpraca w zakresie sportu**

- **Działdowo Cup 2017** – w dniach 10-12 marca w halach sportowych w Działdowie i Narzymbiu odbył się największy halowy turniej baseballu w Polsce i jeden z największych w Europie. Wzięło w nim udział 18 zespołów z Litwy, Ukrainy, Białorusi, Mołdawii i Polski (KS „Yankees” Działdowo). Jest to wydarzenie cykliczne od 2001 roku. W tegorocznej edycji w kategorii U-13 na boisku zagrało prawie 300 zawodników.
- **Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej WARMIA MAZURY CUP – AKTYWNI I ZDROWI** – turniej piłki nożnej zorganizowany w dniu 2 kwietnia w Olsztynie z udziałem drużyn z Polski (KS „Naki”) i Europy (LOSC Loudeac-Francja – region Guerlaiden z Departamentu Cotes d’Armor, FK Kaliningrad – Rosja, Osipowici – Białoruś, Athletic Kaliningrad – Rosja, Talent Białystok, Rona Ełk, Orbita Mińsk, Jaguar Gdańsk, Gedania Gdańsk, Stomil Olsztyn, Zawisza Bydgoszcz, Wisła Płock, Naki I, Naki II). W turnieju wzięło udział 280 zawodników (14 drużyn), którzy rozegrali łącznie 58 meczy.
- **Międzynarodowa konsultacja zapaśnicza** odbyła się 20 maja w Olsztynie. Celem zadania było podtrzymanie i rozwinięcie dotychczasowej współpracy sportowej między Litwą, Białorusią a Województwem Warmińsko-Mazurskim. W międzynarodowym turnieju zapaśniczym, zawodnicy z Białorusi zdobyli 4 medale, a zawodnik z Olsztyna zdobył złoty medal i został wybrany najlepszym zawodnikiem turnieju.
- **IV Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej Ostróda CUP 2017 U-11** – turniej, który odbył się w czerwcu w Ostródzie zorganizowało Stowarzyszenie Akademia Piłkarska Ostróda. W zawodach uczestniczyło 240 zawodników z Polski i Europy (16 drużyn). Rozegrano łącznie 81 spotkań. Zwycięzcą turnieju został zespół Feynoord Rotterdam.
- **Integracja dzieci na Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej FRAGARIA CUP 2017** – Samorząd Województwa dofinansował wyjazd młodych piłkarzy do miejscowości Presov na Słowacji w dniach 2-6 lipca. Była to 16. edycja Międzynarodowego Turnieju Piłki Nożnej „Fragaria Cup”. Corocznie w turnieju bierze udział 200 drużyn, m.in. z Litwy, Łotwy, Ukrainy, Białorusi, Czech, Słowacji, Węgier, Rumunii, Mołdawii, Chorwacji, Rosji.
- **Letnia szkoła judo** realizowana przez Towarzystwo Sportowe „Gwardia” Olsztyn. Organizacja międzynarodowego stażu judo polegała m.in. na integracji młodzieży z Polski, Francji, Rosji, Białorusi i Czech. Międzynarodowy staż judo odbywał się w dniach 30 lipca – 2 sierpnia w ośrodku w Bęsi, koło Biskupca. Udział w nim wzięło ponad 200 osób. Oprócz reprezentantów miast z różnych regionów Polski, uczestnikami letniej szkoły byli m.in. zapaśnicy z Cotes d’Armor, Kaliningradu i Grodna.
- **5th Indica World Championship in Rozogi** – Mistrzostwa Świata w Indiacie odbyły się w dniach 7-12 sierpnia w Rozogach. W rywalizacji wzięło udział prawie 400 zawodników z Polski, Belgii, Japonii, Luksemburga, Szwajcarii, Estonii i Niemiec.

d) **Współpraca w zakresie zdrowia**

- **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie**
 - Samorząd Województwa współorganizował międzynarodowe „Dni Ortopedycznych” – międzynarodową konferencję z udziałem specjalistów z całego świata, która odbyła się w czerwcu w Ostródzie.
 - Lekarz Oddziału Ortopedyczno-Urazowego jako jedyny lekarz z Polski został wybrany w lipcu do Zarządu Global Spine Outreach-Scoliosis Research Society, na kadencję 2018-2020. Global Spine Outreach zajmuje się propagowaniem i rozwojem nowoczesnych technik operacyjnych kręgosłupa na świecie (m.in. organizacja kursów, szkoleń, misji medycznych dla chirurgów z krajów rozwijających się).
- **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie**
 - Udział w Programie „**HOPE Exchange Programme 2017**”. HOPE Exchange Program to międzynarodowa wymiana kadry menadżerskiej pracującej w służbie zdrowia. Jej głównym organizatorem jest Europejska Federacja Szpitali, do której należy Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie. Przedstawiciel WSS w Olsztynie w dniach 15 maja-13 czerwca przebywał w Holandii, gdzie zapoznawał się z zasadami działalności tamtejszych placówek medycznych (w ubiegłym roku w ramach programu HOPE przebywały w naszym Szpitalu menadżerki z Niemiec i Wielkiej Brytanii). Wymiana HOPE była dla Szpitala przede wszystkim szansą na poszerzenie wiedzy i uzyskanie możliwości spojrzenia na Szpital z nowej perspektywy. Całe przedsięwzięcie było okazją do poznania specjalistów z zakresu ochrony zdrowia z wielu europejskich krajów – od Łotwy i Finlandii po Portugalię i Irlandię. Udział w Programie pozwolił na uzyskanie wiedzy na temat nowoczesnego zarządzania i organizacji. Po zakończeniu zasadniczej części wymiany, wszyscy uczestnicy programu spotkali się na konferencji HOPE Agora w Dublinie.
 - W czerwcu zorganizowano wizytę szkoleniową specjalistów z Centrum Szpitala Klinicznego w Rijece (Chorwacja) – szkolenie w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej.

e) **Współpraca w zakresie ochrony środowiska**

- W dniach 27-31 marca zorganizowano wyjazd studyjny przedstawicieli Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Mazurskiego Parku Krajobrazowego i instytucji związanych z ochroną przyrody do Parc naturel régional de la Brenne we Francji. Wizyta miała na celu szczegółowe zapoznanie się ze specyfiką przyrodniczą regionu i formami ochrony przyrody we Francji oraz nawiązanie współpracy pomiędzy Mazurskim Parkiem Krajobrazowym a Parc naturel régional de la Brenne. W czerwcu doszło do rewizyty na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego.
- 16 września Mazurski Park Krajobrazowy zorganizował wizytę studyjną na własnym terenie dla przedstawicieli Parku Narodowego Polesie Orłowskie, Parku Narodowego Pojezierze Smoleńskie i Uniwersytetu Smoleńskiego. Wizyta miała na celu zapoznanie się gości z Rosji z działalnością Mazurskiego Parku Krajobrazowego, jego walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, a także z funkcjonowaniem w Polsce form ochrony przyrody, jak i też nawiązanie kontaktów do dalszej współpracy pomiędzy Parkami.

- Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej zrealizował projekt pn. „Poprawa efektywności działań ochotniczej straży pożarnej na terenie wyżnickiego rejonu“. Projekt realizowany w zachodniej Ukrainie finansowany jest przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. W 2017 r. zrealizowano wizytę studyjną w Polsce oraz wspólne ćwiczenia zawodowych i ochotniczych służb ratowniczych, Policji, Straży Granicznej na terenie wyżnickiego rejonu (pod kierunkiem polskich ekspertów) oraz doposażono lokalną straż pożarną w rejonie wyżnickim.

f) Współpraca w zakresie programów międzynarodowych i międzyregionalnych

Partnerzy z Województwa Warmińsko-Mazurskiego w perspektywie 2014-2020 mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów transnarodowych przy wsparciu programów: Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz Interreg Europa Środkowa, a także współpracy międzyregionalnej Interreg Europa.

W roku 2017 ogłoszono otwarte nabory wniosków we wszystkich trzech wyżej wymienionych programach. Trzeci nabór wniosków w programie międzyregionalnym Interreg Europa trwał od 1 marca do 30 czerwca. Kolejne nabory wniosków w programach transnarodowych zostały ogłoszone we wrześniu (Program Interreg Europa Środkowa) i w październiku (Program Interreg Region Morza Bałtyckiego) i potrwały odpowiednio do stycznia i kwietnia 2018 r. Pracownicy Biura Współpracy Terytorialnej udzielali zainteresowanym instytucjom z Województwa Warmińsko-Mazurskiego informacji na temat tych programów, w tym na temat możliwości finansowania różnorodnych przedsięwzięć oraz zasad aplikowania o dofinansowanie projektów.

1. Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB)

Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, zatwierdzona przez Radę Unii Europejskiej w październiku 2009 r., stanowi pierwszy dokument strategiczny o zasięgu makroregionalnym. Jest ona traktowana jako projekt pilotażowy w zakresie terytorialnego podejścia do planowania i stymulowania rozwoju regionalnego. Województwo Warmińsko-Mazurskie w toku prac nad programowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020 uwzględniło powiązanie niektórych obszarów tematycznych strategii makroregionalnej z interwencją programu operacyjnego. Szczególnie istotna z punktu widzenia SUERMB jest oś priorytetowa Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur, która dzięki koncentracji na inteligentnych specjalizacjach: ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości wesprze rozwój sektorów gospodarki o istotnym potencjale wzrostu w Regionie Morza Bałtyckiego.

W ramach prac nad SUERMB przedstawiciel Województwa uczestniczył w XIII spotkaniu Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, gdzie uczestniczyli przedstawiciele Instytucji Zarządzających Programami Operacyjnymi, samorządów województw, właściwych ministerstw, instytucji państwowych i koordynatorów obszarów priorytetowych „Safe”, „Health”, „Secure”. Głównym celem spotkania było przedstawienie zmian w planie działań Strategii. Ponadto odniesiono się do najważniejszych procesów instytucjonalnych

i politycznych w ramach wielostronnej współpracy w regionie Morza Bałtyckiego w ostatnich miesiącach oraz przedstawiono stan polskiego zaangażowania w SUERMB.

W dniach 13-14 czerwca dwóch przedstawicieli Województwa uczestniczyło w VII dorocznym Forum Strategii, które odbyło się w Berlinie (Niemcy). Wydarzenie odbyło się pod hasłem „Łączność”. Podczas wydarzenia odbyły się warsztaty tematyczne w zakresie m.in. polityk regionalnych, jako instrumentów rozwoju, powiązania strategii makroregionalnych z polityką spójności, działalności platform współpracy realizujących projekty transportowe, współpracy z Federacją Rosyjską. Dyskusja w trakcie Forum skupiła się wokół szans i zagrożeń związanych ze strategiczną współpracą bałtycką ze szczególnym uwzględnieniem sektora transportu, jako czynnika rozwoju regionalnego w makroregionie.

2. BSSSC – Konferencja Współpracy Subregionalnej Państw Regionu Morza Bałtyckiego

Przedstawiciele Województwa uczestniczyli w 25. dorocznej Konferencji Baltic Sea States Subregional Cooperation (BSSSC – Konferencja Współpracy Subregionalnej Państw Regionu Morza Bałtyckiego), która odbyła się we wrześniu w Poczdamie (Niemcy), pod hasłem „Spójność = Wspólnota. Obywatele działający wspólnie ponad granicami w Regionie Morza Bałtyckiego”. Konferencje BSSSC są największą siecią współpracy w Regionie Morza Bałtyckiego i corocznie goszczą najważniejszych interesariuszy ze wszystkich państw basenu Morza Bałtyckiego. Tegoroczne wydarzenie poświęcone było m.in. tematyce spójności, Europejskiemu Dziedzictwu Kulturowemu, inteligentnym specjalizacjom oraz transgranicznej polityce transportowej. Odbyły się również sesje na temat praktycznych doświadczeń realizacji projektów Interreg oraz strategii makroregionalnych. Jako prelegenci wystąpili m.in. przedstawiciele Komisji Europejskiej, Rady Państw Morza Bałtyckiego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju.

3. Program Interreg V-A Litwa-Polska-2014-2020

Celem Programu Litwa-Polska jest wspieranie inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w obszarze granicznym poprzez współpracę transgraniczną. Program ma przyczynić się do wzrostu regionalnego i poprawy jakości życia w ramach wzmocnionej współpracy transgranicznej między społeczeństwem a instytucjami na obszarze objętym wsparciem. Obszar Programu obejmuje:

- Litwa – obwody: olicki, kowieński, mariampolski, turoski oraz wileński (bez miasta Wilno);
- Polska – podregiony: białostocki, suwalski, ełcki.

Przedstawiciele Województwa uczestniczą w pracach Wspólnego Komitetu Monitorującego (WKM), który jest najwyższym organem decyzyjnym Programu i podejmuje decyzje m.in. dotyczące wyboru projektów do finansowania ze środków Programu. W dniach 8-9 lutego miało miejsce III Posiedzenie Wspólnego Komitetu Monitorującego, na którym omówiono dokumenty wdrożeniowe w ramach II otwartego naboru wniosków i ustalono dalszy harmonogram działań. Kolejne spotkanie WKM odbyło się w dniach 25-27 października w Białymstoku.

W Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie działa także Regionalny Punkt Kontaktowy (RPK) Programu w województwie warmińsko-mazurskim. Jego funkcjonowanie reguluje porozumienie zawarte 20 kwietnia 2016 r. pomiędzy Samorządem Województwa a Wspólnym Sekretariatem Technicznym w Wilnie, pełniącym funkcję Wspólnego Sekretariatu Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska, działającym w imieniu Instytucji Zarządzającej Programem – Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej.

4. Program Współpracy Transgranicznej Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa Polska-Rosja 2014-2020

W nowej perspektywie finansowej trójstronny Program Współpracy Transgranicznej Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 został zastąpiony dwoma programami bilateralnymi, w tym Programem Polska-Rosja. Jego głównym celem jest wspieranie transgranicznej współpracy w sferze społecznej, środowiskowej, gospodarczej i instytucjonalnej. Terytorialnie obszar programu obejmuje:

- Polska – podregiony: suwalski, etcki, olsztyński, elbląski, trójmiejski, gdański, starogardzki oraz białostocki i słupski jako obszary przyległe.
- Rosja – obwód kaliningradzki.

Dotychczas odbyły się dwa spotkania Wspólnego Komitetu Monitorującego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 (WKM) w lutym i marcu, podczas których przeprowadzono dyskusję na temat dużych projektów infrastrukturalnych, tzw. LIP, planowanych do wsparcia ze środków programu. Ustalono również harmonogram dalszych prac nad projektami oraz podjęto decyzje o zmianach niektórych zapisów Regulaminu WKM.

Przedstawiciel RPK uczestniczył również w Forum Pozyskiwania Partnerów zorganizowanym w czerwcu w Olsztynie przez Wspólny Sekretariat Techniczny Programu. Na listopad planowane jest kolejne spotkanie Wspólnego Komitetu Monitorującego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020.

Na październikowej sesji **Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyraził zaniepokojenie przedłużającym się procesem zatwierdzania Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja na lata 2014-2020 przez polski rząd.**

Sejmik podkreślił, że niezatwierdzenie Programu przez Rząd RP stanowi zaprzeczenie przeprowadzonych przez Instytucję Zarządzającą (Ministerstwo Rozwoju) działań. Proces legislacyjny Programu został zatrzymany w październiku 2016 r. Nie sprecyzowano terminu jego przyjęcia przez Rząd RP, a sam projekt wciąż znajduje się w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

5. Program Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Dania-Litwa-Niemcy-Szwecja (Południowy Bałtyk) 2014-2020

Głównym celem Programu Interreg V-A Południowy Bałtyk 2014-2020 jest zwiększenie potencjału niebieskiego i zielonego rozwoju obszaru Południowego Bałtyku poprzez współpracę transgraniczną. Obszar Programu obejmuje:

- Dania – Gmina Regionalna Bornholm i subregiony Zelandii: Østsjælland, Vest-og Sydsjælland.
- Litwa – okręgi Kłajpedy oraz Taurogi i Tylża.
- Niemcy – powiaty kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie: Nordwestmecklenburg, Rostock, Vorpommern-Rügen, Vorpommern-Greifswald oraz Miasto Rostok.
- Polska – subregiony: elbląski, szczeciński, koszaliński, słupski, gdański, trójmiejski.
- Szwecja – regiony terytorialne Kalmar, Blekinge, Skania i Kronoberg.

Przedstawiciele Województwa biorą udział we wdrażaniu Programu Interreg V-A Południowy Bałtyk 2014-2020 poprzez udział w pracach Komitetu Monitorującego (KM) Programu. IV spotkanie Komitetu, które odbyło się w maju, poświęcone było przede wszystkim tematyce wyboru projektów złożonych w trzecim naborze wniosków, w tym m.in. zatwierdzeniu zmian w podręczniku Programu przygotowanych przez grupę roboczą ds. uproszczeń. Przedstawiono także informacje o stanie wdrażania Programu oraz stanie realizacji Projektu Pomocy Technicznej, w ramach którego funkcjonują Wspólny Sekretariat oraz Punkty Kontaktowe Programu. Kolejne, piąte spotkanie KM odbyło się listopadzie.

W Departamencie Polityki Regionalnej funkcjonuje także Regionalny Punkt Kontaktowy Programu Południowy Bałtyk w województwie warmińsko-mazurskim, który udziela informacji na temat możliwości aplikowania o środki Programu, konsultuje pomysły projektowe oraz prowadzi poszukiwania partnerów dla potencjalnych beneficjentów z województwa warmińsko-mazurskiego, w tym organizuje warsztaty generowania projektów.

W 2017 roku, w Programie Południowy Bałtyk 2014-2020 odbyły się dwa nabory wniosków projektowych:

- na projekty przygotowawcze tzw. Seed Money (styczeń), których celem jest wsparcie opracowania koncepcji projektowych gotowych do złożenia w ramach regularnych naborów wniosków w Programie;
- czwarty otwarty nabór wniosków, który odbył się na przełomie maja i czerwca. Decyzja o wyborze projektów złożonych w czwartym naborze wniosków oraz o zakresie i harmonogramie kolejnych naborów zostanie podjęta podczas posiedzenia KM w listopadzie.

6. RIS3 Support in Lagging Regions

W styczniu Samorząd Województwa nawiązał oficjalną współpracę ze Wspólnym Centrum Badawczym Komisji Europejskiej (JRC) w ramach projektu pn. „RIS3 Support in Lagging Regions” („Wsparcie RIS3 dla słabiej rozwiniętych regionów”) realizowanego we współpracy z DG REGIO. Przedmiotowy projekt ma na celu zapewnienie szczególnego wsparcia skierowanego do wybranych regionów z 7 państw członkowskich UE oraz opracowanie

przekrojowego podejścia do kluczowych kwestii dotyczących monitoringu i zarządzania inteligentnymi specjalizacjami. Projekt skierowany jest do dwóch typów regionów:

- obszary niskiego wzrostu – regiony państw członkowskich, w których PKB na mieszkańca (PPS) kształtuje się poniżej średniej UE (stan w 2012 roku) lub, w których wartość PKB jest zbliżona ze średnią UE w latach 2002 i 2012, czyli wybrane regiony Grecji, Włoch, Hiszpanii i Portugalii;
- regiony słabo rozwinięte są to regiony, w których PKB na mieszkańca według parytetu siły nabywczej wynosi poniżej 50% średniej UE w 2011 roku, czyli regiony w Bułgarii, na Węgrzech, w Polsce i Rumunii.

Zaplanowane w projekcie zadania mają na celu, m.in.:

- wsparcie wybranych regionów w identyfikacji ekonomicznych przewag konkurencyjnych oraz w wykorzystaniu potencjału innowacyjności, w oparciu o proces przedsiębiorczego odkrywania;
- zapewnienie wsparcia na rzecz rozwoju, doskonalenia oraz bieżącego wdrażania strategii inteligentnej specjalizacji i działań pokrewnych w wybranych regionach słabiej rozwiniętych;
- zapewnienie spójnego, skoordynowanego i zrównoważonego podejścia w celu wzmocnienia zaangażowania wszystkich zainteresowanych środowisk (przedsiębiorców, środowisk akademickich, organizacji badawczych i społeczeństwa).

W roku 2017 przedstawiciele Departamentu Polityki Regionalnej wzięli udział w 3 warsztatach dotyczących monitoringu inteligentnych specjalizacji, zorganizowanych w Barcelonie w następujących terminach: 15-17 lutego, 3-5 maja oraz 6-7 lipca. Podczas spotkań dyskutowano nt. kluczowych metodologicznych i praktycznych aspektów monitorowania inteligentnych specjalizacji. Warsztaty łączyły prezentacje i sesje interaktywne, w tym prezentacje ekspertów, przedstawicieli regionalnych m.in. na temat dobrych praktyk oraz narzędzi monitorowania. Uczestnicy pracowali nad systemami monitoringu inteligentnych specjalizacji, w tym opracowywali przekrojowe podejście do kluczowych kwestii dotyczących rozwoju i zarządzania opartego na inteligentnych specjalizacjach w regionach.

W dniu 23 czerwca przedstawiciele JRC wzięli udział w XXI posiedzeniu Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Eksperti podczas spotkania omówili zagadnienia związane z zaangażowaniem interesariuszy w proces przedsiębiorczego odkrywania w obszarach inteligentnych specjalizacji.

IV. Społeczny wymiar współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego

1. Konkurs dla organizacji pozarządowych

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego organizuje otwarty konkurs ofert w obszarze współpracy międzynarodowej na wykonanie zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Konkurs jest doskonałym narzędziem intensyfikacji aktywności lokalnych społeczności z Warmii i Mazur na arenie międzynarodowej. Dzięki wsparciu Samorządu Województwa dofinansowywane są projekty m.in. z obszaru współpracy organizacji z zakresu kultury i edukacji oraz sportu angażujące różne grupy, w tym w szczególności osoby starsze i młodzież.

➤ **Integracja europejska oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami**

W 2017 r. Samorząd Województwa przeznaczył 100 000 zł na wsparcie trzeciego sektora w obszarze współpracy międzynarodowej. Wśród dotowanych projektów znalazły się:

- *Liderzy Bałtyku – Energią Młodej Europy (LB – EMB)* – zadanie zrealizowane przez Stowarzyszenie Gmin RP Euroregionu Bałtyk. Projekt zwiększył dostęp do wiedzy na temat współpracy międzynarodowej regionu Morza Bałtyckiego poprzez uczestnictwo grupy młodych osób w konferencji młodzieżowej w Berlinie, udział w 8 Dorocznym Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB) oraz w seminarium młodzieżowym w ramach Forum SUERMB w Berlinie. Odbłyło się także spotkanie ewaluacyjne dotyczące dalszego zaangażowania młodzieży Warmii i Mazur w młodzieżową współpracę bałtycką i pracę nad strategicznym projektem młodzieżowym w ramach Programu Erasmus+.
- *Idea bez granic – promocja ruchu Cittaslow w Obwodzie Kaliningradzkim* – projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Polskie Miasta Cittaslow. W ramach zadania przetłumaczono na język rosyjski materiały merytoryczne oraz promocyjne dotyczące ruchu Cittaslow. Przedstawiciele władz miast i instytucji z Obwodu Kaliningradzkiego wzięli udział w dwudniowej wizycie studyjnej w miasteczkach Cittaslow na Warmii i Mazurach. Omówiono polskie doświadczenia dotyczące ruchu Cittaslow. Przedstawiciele Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow wzięli udział w dwóch wydarzeniach promujących ruch Cittaslow w miastach Obwodu Kaliningradzkiego.
- *ANIOTHELO – Aktywni we wspólnej Europie* – zadanie zrealizowane przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Aniołowo stanowi kontynuację wieloletniej współpracy z francuskim departamentem Côtes d’Armor. Wspólne działania służyc mają rozwijaniu postaw obywatelskich poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach współpracy. W ramach projektu zorganizowano wizytę studyjną w Saint Thelo grupy mieszkańców gmin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, podczas której uczestnicy wzięli udział w sztanदारowych wydarzeniach kulturalnych w zaprzyjaźnionym departamencie.
- *11. Międzynarodowe Spotkania Artystyczne* – cykliczny, cieszący się międzynarodową popularnością projekt zrealizowany przez elbląskie Stowarzyszenie Kulturalne Viva Art

umożliwiający osobom niepełnosprawnym sprawdzenie swoich umiejętności oraz kontakt z szeroką widownią złożoną zarówno z osób sprawnych jak i niepełnosprawnych. W programie tegorocznego wydarzenia znalazły się wystawy prac plastycznych i fotografii, prezentacje sceniczne, koncerty, projekcje filmów fabularnych i dokumentalnych oraz warsztaty i panele dla terapeutów. Udział w wydarzeniu wzięli uczestnicy z wielu państw.

- *Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup* – jedna z największych imprez tanecznych w Polsce, która od lat gości na elbląskich parkietach najlepszych tancerzy ze ścisłej, światowej czołówki. Zawodnicy rywalizują o Puchar Bałtyku w kilkunastu kategoriach wiekowych.
- *W Europie – bliżej siebie – edycja 2017* – projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Łańcuch Wzajemności stanowił kontynuację działań skierowanych na rozwój międzynarodowego partnerstwa oraz współpracy. W jego ramach zorganizowano wyjazd studyjny na Litwę. Organizatorzy wzmocnili kontakty i współpracę oraz podzielili się doświadczeniami między społecznościami współpracujących ze sobą regionów.
- *I Kongres Warmińsko-Mazurskich Organizacji Kresowych* – projekt zrealizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w partnerstwie z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim i Oddziałem Warmińsko-Mazurskim Stowarzyszenia Wspólnota Polska przy współpracy około 30 organizacji kresowych z terenu województwa. Podczas kongresu przedstawiono dorobek Warmińsko-Mazurskich Organizacji Kresowych, podjęto inicjatywę o wsparcie utworzenia i patronat „Domu Kresowego Warmii i Mazur” oraz powołano Sieć Współpracy Warmińsko-Mazurskich Organizacji Kresowych. Przedsięwzięcie skierowane było na rozwój aktywności organizacji kresowych.
- *Udział w Dniach Kultury Polskiej na Żmudzi* – zadanie zrealizowane przez Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Szczytnie. W jego ramach Chór Preludium ze Szczytna wziął udział w Dniach Kultury Polskiej na Żmudzi. W wyniku projektu doszło do zacieśnienia relacji środowiska Żmudzkiej Polonii z Województwem Warmińsko-Mazurskim poprzez uczestnictwo we wspólnych spotkaniach, koncertach, przemarszach. Zadeklarowano ponadto chęć dalszej współpracy. W festiwalu wzięli udział zespoły ludowe, chóry, artyści i twórcy z różnych regionów Polski i Litwy.
- *Zorganizowanie bloku koncertowego artystów hip hop z Litwy w ramach XVI edycji Mazury Hip Hop Festiwalu Giżycko 2017* – zadanie zostało zrealizowane przez Fundację Wodne Krainy. Działania projektowe polegały na zorganizowaniu imprezy kulturalnej – koncertu artystów hip-hopowych w Polsce. W trakcie tego wydarzenia przyznawane były nagrody branżowe, zorganizowane zostały konkursy muzyczne i warsztaty.
- *Organizacja seminarium Znaczenie zrównoważonego wykorzystania zasobów przyrodniczych we współpracy transgranicznej* – projekt zrealizowany przez Fundację Puszczy Rominckiej. W jego ramach zorganizowano, na terenie powiatu gołdapskiego, międzynarodowe polsko-rosyjskie seminarium, w którym uczestniczyli przedstawiciele polskich i rosyjskich służb ochrony przyrody, samorządów, organizacji pozarządowych.

Uczestnicy seminarium poznali polskie i rosyjskie dobre praktyki dotyczące zrównoważonego wykorzystania zasobów przyrodniczych dla rozwoju lokalnego (połączenie ochrony przyrody i rozwoju turystyki). Odbyły się ponadto wyjazdy studyjne do Ośrodka hodowli żubrów Ekomuzeum „Trzy Dęby” w Puszczy Boreckiej oraz na Wielkie Jeziora Mazurskie.

- *IV Europejskie Warsztaty Sportowo-Integracyjne 2017* – projekt zrealizowany przez olsztyński Uczniowski Klub Sportowy „Naki” to cykl warsztatów dla młodych piłkarzy i trenerów z wybranych klubów europejskich, których celem jest wymiana wiedzy i doświadczenia z zakresu szkolenia sportowego i organizacji treningów. W tegorocznych warsztatach uczestniczyły drużyny z Francji, Łotwy, Białorusi i Rosji. Zwieńczeniem wspólnych sportowych wysiłków był udział w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej WARMIA-MAZURY CUP.

2. Spotkania informacyjne na temat zewnętrznych programów finansujących współpracę międzynarodową

W kalendarz działań Departamentu Współpracy Międzynarodowej na stałe wpisała się organizacja spotkań informacyjnych dotyczących pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych na projekty międzynarodowe. Spotkania cieszą się ogromnym zainteresowaniem organizacji z Województwa (organizacji pozarządowych, szkół, uczelni itp.) W 2017 roku zorganizowano jedno spotkanie na temat zewnętrznych programów finansujących współpracę międzynarodową.

- **Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia**

W styczniu w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbyło się spotkanie informacyjne poświęcone działalności Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. Celem wydarzenia było omówienie głównych założeń otwartego konkursu, w ramach którego można uzyskać wsparcie finansowe na przedsięwzięcia realizowane na rzecz dialogu i porozumienia między Polską i Rosją oraz przybliżenie uczestnikom możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach Polsko-Rosyjskiej Wymiany Młodzieży. W drugiej części spotkania beneficjenci z województwa warmińsko-mazurskiego opowiedzieli o realizacji projektów współfinansowanych w ramach CPRDiP.

3. Inne

- 12 września w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Olsztynie zorganizował spotkanie z Henryką Mościcką-Dendys, Ambasador RP w Danii, które zatytułowane było **„Realizacja priorytetów polskiej polityki zagranicznej – współpraca międzynarodowa samorządów”**. Dyplomatka przedstawiła w zarysie historię stosunków polsko-duńskich oraz potencjalne obszary dwustronnej współpracy. W spotkaniu wzięli udział samorządowcy z Warmii i Mazur oraz uczniowie V Liceum Ogólnokształcącego w Olsztynie. Z Ambasador spotkał się także Marszałek Województwa.

- **Projekt pt. „Polityki publiczne europejskiej jakości”** – w ramach projektu realizowanego m.in. przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (ESWIP) zorganizowano wizytę studyjną do Portugalii (26-30 czerwca), w której udział wzięł Pełnomocnik Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Spotkanie w organizacji ECOS zajmującej się tematyką włączenia społecznego, realizującą projekty wspierające rozwój lokalny, regionalny i narodowy oraz zaangażowanie obywateli w procesy decyzyjne i demokratyczne w ich społecznościach (polityki młodzieżowe, rozwój wolontariatu, polityki senioralne, konsultacje społeczne, ekonomia społeczna) miało na celu poszerzenie wiedzy z zakresu specyfiki funkcjonowania sektora pozarządowego w innym kraju oraz jego współpracy z administracją publiczną.

Opracowała: Katarzyna Kozłowska
Zatwierdził: Łukasz Bielewski